Ի. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5287 ՅՈՒՆԻՍ 21/4 ՅՈՒԼԻՍ 1903 ՇԱԲԱԹ 9 ՐԷՊԻՒԼ ԱԽԸՐ 1321 Ի. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5287

درعليه‌ده غلطه‌ده ﴿ آره‌ولك ﴾ غزته‌سی اداره‌خانه‌سنه

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Քամանճօ փողոց թիւ 8

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ. ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140 ղրշ
» » » »	վեցամսեայ	76 »
» » » »	եռամսեայ	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40 ֆր.
»	վեցամսեայ	20 »

Դրամի փոխարէն փոսթայի փուլ կ'ընդունուի, 115 ղրուշի փուլը 100 ղրուշի հաշւով:
Տեղական Թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի:

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՋ ՈՒ ՁԱԽ

ԿԵՂԵՒՆ ՈՒ ՄԻՋՈՒԿԸ

Կայս. կառավարութիւնը վերջերս Պատրիարքարանի յանձնեց գաւառային քանի մը վարժարաններու վերաշինութեան արտօնագրերը, որոնք, վարչութեան որոշմամբ, մօտ օրէն իրենց պատկանած տեղերը պիտի ղրկուին՝ շինութեանց սկսելու համար: Այդ արտօնագրերուն շնորհիւ, Շապին Գարահիսարի Մուշեղեան վարժարանը, Ռոտոսթոյի Յիսուեանը պիտի կրնան վերաշինուիլ, եւ Մալկարացիք ալ պիտի կրնան հիմերը դնել նոր վարժարանի մը, որուն պէտքը կը զգային երկար ատենէ ի վեր:

Վերջին մէկ քանի տարիներու միջոցին, մամուլը քանիցս առիթը ունեցաւ արձանագրելու այս կարգի արտօնութեանց շնորհումներ, եւ ասդին անդին, մէկէ աւելի վարժարաններ վերաշինուեցան կամ կառուցուեցան յաջորդաբար: Մեծ եռանդ մը ցոյց կը տրուի հիմա կրթական գործին նկատմամբ, ո՛րչափ Պոլսոյ, այնչափ մըն ալ գաւառներու մէջ: Ուստի. Խարբերդոյ կողմէ վերջերս հրատարակուած վիճակացոյցները, ինչպէս նաեւ թերթերու մէջ օրը օրին հրատարակուած գաւառային թղթակցութիւններ սքանչելապէս կ'ապացուցանեն այդ իրողութիւնը:

Ասիկա շատ մխիթարական բան մըն է անշուշտ, բայց պէտք է փնտռել թէ այդ եռանդն ու ոգեւորութիւնը իրական օգուտ մը կ'ունենա՞ն կրթական գործին: Իրաւ է որ շատ հոյակապ շէնքեր կը կառուցուին իբր դպրոց, կրթական ծրագիրները կ'ընդարձակուին, պաշտօնեաները կ'աւելցուին, վարժարանները կը բազմապատկուին, բայց բոլոր ատոնք ի՞նչ արդիւնք կուտան, որչա՛փ կը նպաստեն կրթական գործին ծաւալման:

Ա՛ս է կարեւոր կէտը, ատո՛ր վրայ պէտք է մտածել ամէն բանէ առաջ: Վարժարաններու բազմանալն ու շրջանաւարտներու թիւին տարուէ տարի ստացած մեծ համեմատութիւնները պէտք չէ շլացնեն եւ կամ նախապաշարեն զմեզ: Ի՞նչ կ'ըլլան այդ շրջանաւարտները, մտքի եւ հոգիի ի՞նչ դաստիարակութիւն ստացած են վարժարանը թողած ատեննին, ինչո՞վ կրնան արդարացնել իրենց ձեռքը տրուած ոսկեզօծ եւ շնորհալից վկայականները: Յետոյ ի՞նչ կերպով կը պատրաստուին՝ կեանքի ասպարէզը մտնելու համար:

Այս հարցումները ընող մը այսօր տակաւ յոռետես մը կը դառնայ, եւ դժուարութիւն չի քաշեր ուրիշներէն առաջ տալու պատասխաններն ալ՝ որոնք ընդհանրապէս շատ մխիթարական բաներ մը չպիտի ըլլան: Երկմտելու պատճառ չկայ արդէն: Դպրոցներէն տարուէ տարի յորդող շրջանաւարտները մէջտեղն են, եւ կեանքի մէջ այնչափ անճարակ կ'երեւան որ մարդ կը մտածէ թէ ի՞նչ ըրած են իրենց ուսանողութեան շրջանին, չե՞ն աշխատած, չե՞ն ուսած բնաւ, դաստիարակներ, ուսուցիչներ չե՞ն ունեցած:

Տղաքը սակայն այդ ամէնը ունեցած են: Տարիներ ու տարիներ գլխահակ աշխատած են, եւ ահագին թուով դաստիարակներ եւ ուսուցիչներ միշտ անպակաս եղած են իրենց քովէն: Միայն թէ, պէտք եղածին պէս ուսում չէ տրուած իրենց, պէտք եղածին պէս չեն դաստիարակուած: Եւ ասիկա անոր համար որ պէտք եղածին պէս ուսուցիչներ եւ դաստիարակներ չեն ունեցած բնաւ:

Ուսուցչութիւնը հիմա բաց ասպարէզ մը դարձած է, եւ շատ մը յուսահատներ հոն կը նետուին բազմաթիւ անճարակներու հետ: Հոգիով սնանկ, մտքով դատարկ շատ հեղ, նկարագրով աղտոտ ուսուցիչներ քիչ չէ որ ունինք, եւ քիչ ալ չէ որ կը հասցնենք: Տղաքը ի՞նչ կ'ուզէք որ ըլլան անոնց ձեռքը:

Վարժարաններ շինելէ առաջ վարժարաններու պաշտօնէութիւնը պէտք է կազմել: Հոյակապ շէնք մը, շքեղ յարդարանք մը երբեք այնչափ օգուտ չեն կրնար ունենալ տղոց համար, որչափ շնորհքով ուսուցչական մարմին մը:

Կեղեւէն առաջ միջուկը:

ԱՐԱՄ ԱՆՏՈՆԵԱՆ

ԱՒՍՏՐԻՈՅ ԵՒ ՌՈՒՄԱՆԻՈՅ ՀԱՅԵՐԸ

ՍՈՒՉԱՒԱ, 2 յունիս

Եւրոպայի Հայոց Առաջնորդ Տ. Գէորգ եպիսկոպոս Իւթիւճեան մայիս 15էն ի վեր քաղաքս կը գտնուի. իր ամենամեծ ուշադրութեան առարկան եղած է հայ որբանոց մը հաստատել տեղս: Հոգեգալստեան տօնի օրը պատարագեց եւ հայ կրօնի ու լեզուի պահպանութեան համար ազդու քարոզ խօսելով համոզկեր ոճով մը յորդորեց եւ զգացուց կրթարան-որբանոցի մը անհրաժեշտ պէտքը: Դժբաղդաբար տեղւոյս երբեմնի բազմաթիւ մեծատուններէն այժմ մնացած է միմիայն Ասպետ Բրունքուլեան ընտանիքը՝ որ չի համարձակիր ինքնին ձեռնարկել այս կարեւոր գործին եւ հետեւաբար Առաջնորդին աշխատութիւնները կը մնան ապարդիւն:

Աւստրիոյ-Հունգարիոյ Պուքովինա նահանգին մէջ (Սուչաւա) Հայերն ունին երկու եկեղեցի, մէկը Ս. Խաչ՝ որ հաստատուած է 1521ին եւ միւսը՝ Ս. Սիմէոն, հաստատուած 1618ին: Նաեւ ունին երկու վանք, մէկը Հաճկատար Ս. Աստուածածին, հաստատուած 1512ին, եւ միւսը՝ Ս. Օգսենտ՝ հաստատուած 1551ին:

Ս. Հաճկատարի վանքը քաղաքէս իբր մէկ ժամ հեռի է, բլրակներով շրջապատուած: Տաճարը գեղեցիկ շէնք մըն է, չորս տարի առաջ նորոգուած. պահապանի եւ ուխտաւորներու համար մէկ քանի գետնայարկ սենեակներ կան, ուրիշ ոչինչ: Ս. Օգսենտի վանքը քաղաքէս քառորդ ժամուան մը հեռաւորութիւն ունի, բարձր եւ ընդարձակ բլուրի մը վրայ շինուած՝ սքանչելի տեսարան ունի: Պուքովինայի մեծ մասին եւ Ռումանիոյ մէկ մասին ընդարձակագոյն դաշտերը, բլուրները՝ բազմաթիւ գիւղերով, Սուչաւա անուն գետով տարածուած են Ս. Օգսենտի ստորոտը. քաղաքէն մինչեւ վանք՝ ծառուղի կայ, օտարազգիներու ամենասիրելի զբօսատեղին է վանքին առջեւ գտնուած ընդարձակ մարգագետինը:

Ս. Օգսենտի վանքն ընդարձակ է եւ շրջապատուած պարիսպով՝ որ տեղ տեղ խարխլած է: Գմբեթաւոր տաճարէն զատ ունի բարձր զանգակատուն մը՝ որ ինքնին հնութիւն մըն է: Երկաթուղիով Աւստրիա-Ռումանիա երթեւեկող ճամբորդները իրենց վակոններու պատուհաններէն պահ մը կը դիտեն այդ չքնաղագիր հայ մենաստանը:

Ափսոս որ տաճարէն, զանգակատունէն եւ ուրիշ հին շէնքէ մը զատ ոչինչ կայ: Այդ վանքին մէջ եթէ ընծայարան կամ կրթարան-որբանոց մը հաստատուի՝ ո՛չ միայն Պուքովինայի այլեւ Ռումանիայի Հայոց այժմեան ինկած վիճակը անմիջապէս կրնայ բարձրանալ, որով այս կողմերու ազգայինները հետզհետէ կը սկսին աւելի ամուր կերպով կապուիլ իրենց ազգային Եկեղեցիին հետ եւ յառաջիկային, պարկեշտ եւ աշխատասէր երիտասարդներ այդ դպրոցէն ելլելով՝ կրնան ընտանիք կազմել: Պուքովինայի, Ռումանիոյ եւ շրջականներու համար կրնան արժանաւոր եկեղեցականներ եւ ուսուցիչներ հանել, որով այս կողմերը գտնուող Հայերը կրնան ազատիլ ակներեւ կորուստէ մը:

Այս ամէնքը սակայն նիւթական եւ բարոյական ամենամեծ զոհողութիւն կը պահանջէ. Ս. Օգսենտի վանքին մէջ կրթարան եւ այլ կարեւոր շէնքեր շինելու եւ փոքր ի շատէ անոնց յարատեւ գոյութիւնը ապահով կռուանի մը վրայ հաստատելու համար բաւական մեծ գումարի պէտք կայ: Իրաւ է թէ քաղաքիս երկու վանքերն ունին բաւական վարելահող, բայց անոնցմէ գոյացած հասոյթը յատկացեալ է եկեղեցիին եւ դպրոցի պաշտօնեաներուն, աղքատներուն եւ զանազան կարեւոր ծախքերու:

Եթէ մեր ռուսահայ զբօսաշրջիկ յարգելի մեծատունները, որ ընդհանրապէս ամէն տարի Եւրոպայի այլ եւ այլ կողմերը եւ Վիէննա կ'այցելեն, բարեհաճին քսան ժամուան զոհողութիւն մըն ալ ընելով գալ Սուչաւա, այցելութիւն տալու համար այս հեռաւոր ազգակիցներուն, եւ տեսնեն Սուրբ Օգսենտը ու անոր բարձունքէն նային շրջակայ նահանգաց մէջ սփռուած Հայերուն վրայ, կատարելապէս վստահ ենք թէ՝ սիրայօժար պիտի ընեն ամէն հնարաւոր եղած զոհողութիւնները: Պիտի առարկուի թէ ի՞նչ կ'ընեն Ռումանիոյ մէջ գտնուող այնքան հարուստ ազգայիններ. ա՜հ մի հարցնէք, բայց կը յուսանք թէ երբ սկզբնաւորութիւն մը ըլլայ, պիտի դիւրանայ տոհմ. զարգացումը Ռումանիոյ Հայոց:

Տէր Գէորգ եպիսկոպոս Իւթիւճեան այս ամէնը իր ամենամեծ ուշադրութեան առարկայ ընելով՝ կը պատրաստէ ընդարձակ տեղեկագիր մը:

Պուքովինայի մէջ Սուչաւայէն իբր 4 ժամ հեռի Հոմոր քաղաքի մէջ Հայերը ունին Ս. Գէորգ անուամբ եկեղեցի մը, որ 1868ին շինուած է, երբ կը կը գտնուէին եղեր քանի չափ հայ ընտանիքներ, իսկ այժմ մնացած են մէկ երկու աղքատ ընտանիք: Ս. Առաջնորդը երեք շաբաթ առաջ գնաց Հոմոր եւ գիշեր մը մնալով հետեւեալ օրը նախագահեց եկեղեցական արարողութեան: Ինչպէս Սուչաւայի նոյնպէս եւ Հոմորի առաջնորդը այցելութիւններ փոխանակեց կառավարիչներուն հետ. Հոմորի կառավարիչը համազգեստով եւ այլ պաշտօնեաներու հետ այցելեց ու մեծարանօք ընդունուեցաւ Ս. Առաջնորդին կողմէ, որուն հիւրընկալը՝ Պ. Ստոլֆ Լլեյա, որ ազգաւ գերմանացի է Հայուհիի հետ ամուսնացած, ի պատիւ Ն. Սրբազնութեան սեղան մը տուաւ: Հրաւիրեալ էին վերոյիշեալ կառավարական պաշտօնեաները որոնք քանիցս համակրանօք համբուրեցին մեր եպիսկոպոսին աջը. ինչպէս նաեւ քաղաքին Ռումէնաց աւագերէցը: Հոմորի մէջ երեսունհինգ տարիներէ ի վեր հայ եպիսկոպոս տեսնուած չըլլալով՝ մեծ եւ համակրական ազդեցութիւն մը առաջ բերաւ Տ. Գէորգ Սրբազանի ներկայութիւնը ամէն ազգի բնակիչներուն վրայ:

Ռումանիոյ Ռոման քաղաքի նշանաւոր ազգայիններէն հանգուցեալ Տօնիկ Սիմէօնէսքուի ամուսինը տիկին Աննա որ իբր երեք տարի առաջ մեռած է՝ իր կենդանութեանը տեղւոյս գերեզմանատան մէջ եկեղեցիի մը շինութեան ձեռնարկած էր: Հանգուցեալ տիկնոջ ժառանգորդները՝ Գաբրի եղբարք ի գլուխ հանած ըլլալով շէնքը, Տէր Գէորգ Սրբազան հրաւիրուեցաւ Ռոման եւ Ս. Եղիայի կիրակի օրը կատարեց նոյն եկեղեցիին օծումը, անուանելով զայն Ս. Յովակիմ Աննա: Սոյն եկեղեցական արարողութիւնը մեծ հանդէսով կատարուեր է. ներկայ եղեր են քաղաքին եւ շրջականներուն Հայերէն զատ՝ նաեւ քաղաքապետ եւ այլ պաշտօնական անձեր, որոնք սկիզբէն ցվերջ սքանչանօք հանդիսատես եղեր են բովանդակ արարողութեան, քանիցս կրկնելով իրենց մէջ թէ՝ Հայոց եկեղեցին արդարեւ յոյժ ուղղափառ եկեղեցի է:

Տ. Գէորգ եպիսկոպոս Ռոմանէն վերադառնալով Սուչաւա՝ Ռոմանի Հոգաբարձութեան նախագահը շնորհակալեաց թուղթ մը յղած է Ն. Սրբազնութեան՝ որ այնքան փառաւորութեամբ կատարեց իր պաշտօնը եւ սիրելի յիշատակ մը թողուց ոչ միայն Ռոմանի Հայոց, այլեւ նոյն իսկ օտարաց մէջ:

Ս. Հայրապետը Ս. Էջմիածնայ 1600 ամեայ Յոբելեանի առթիւ յատուկ կոնդակ մը ղրկելով Տ. Գէորգ եպիսկոպոսի, պատուիրած էր որ մասնաւոր շրջաբերականներով հրահանգ տայ իր թեմականներուն՝ հանդիսաւոր կերպով կատարելու համար նոյն մեծ տօնը: Սրբազանը հարկ եղած հրահանգները յղած ըլլալով իր վիճակայնոց, ինքն ալ քաղաքիս Ս. Խաչ եկեղեցիին մէջ ազդու քարոզով մը փառաւորապէս կատարեց նոյն հանդէսը՝ պատշաճ արարողութեամբ եւ հանդիսաւոր բարեմաղթութեամբ. Ներկայ էին քաղաքիս համայն երկսեռ ազգայինները եւ օտարները:

Յառաջիկայ կիրակի պիտի կատարուի տեղւոյս ազգային գերեզմանատան մէջի նորակառոյց մատրան օծումը զոր շինած է Բրունքուլեան ընտանիքը:

Այս օրերս Կ. Պոլսէն ժամանած ազգային լրագիրներէն իմացանք թէ՝ Հոմորէն գրուեր է եղեր Ս. Պատրիարքին որ Սուչաւայի Հոգաբարձութիւնը տեղւոյն Ս. Գէորգ անուամբ եկեղեցին Լուտերականաց յանձներ կամ վաճառեր է եղեր. Ս. Պատրիարքն ալ հարկ եղած յանդիմանագիրը ուղղեր է եղեր տեղւոյս Հոգաբարձութեան: Այս լուրը շատ զարմանալի թուեցաւ մեզի. Թէպէտ Հոգաբարձութեան նախագահ Ասպետ Վ. Բրունքուլ հարկ եղած պաշտօնագիրը յղած է Ս. Պատրիարքին, բայց մենք աւելորդ չենք համարիր խնդիրը ճշդիւ պարզել:

Անցեալ տարի Հոմոր քաղաքի անկլիքան-աւետարանական երէցը խնդրած էր Հոգաբարձութենէն թոյլատրել իրեն որ երբեմն իր սակաւաթիւ ժողովուրդը եւ շրջակայ անկլիքանները հաւաքէ մեր եկեղեցիին մէջ ու քարոզ խօսի, ըստ որում իրենք չունին եկեղեցի: Հոգաբարձութիւնը նկատելով Անկլիքաններու կողմէ մեր աղքատներու նկատմամբ ցոյց տրուած մարդասիրութիւնները, նկատելով որ Ամերիկայի եւ Լոնտոնի մէջ Անկլիքանները մեր կղերին առջեւ բաց թողած են իրենց եկեղեցիներուն դռները, ուր մերայինք յաճախակի պաշտօն եւ պատարագ կը մատուցանեն, նկատելով որ տեղւոյս հայ քահանան շրջակայ աւաններու եւ գիւղերու մէջ, ուր չունինք եկեղեցի, միշտ յարգանօք եւ սիրով կ'ընդունուի օտար եկեղեցիներէ, երբ պսակի կամ ննջեցեալի համար պէտք կ'ունենայ. այս նկատումներով Հոգաբարձութիւնը բնա՛ւ անպատշաճութիւն մը չտեսնելէ զատ՝ ընդհակառակը քրիստոնէական եւ քաղաքավարական պարտականութիւն մը համարած էր ընդունիլ անկլիքան երէցին խնդիրը՝ նախապէս ստանալով նաեւ Ս. Առաջնորդին հաւանութիւնը, որ միեւնոյն նկատումներով հաւանած եւ արտօնած էր: Այս եղելութիւնը տարի մը առաջ կատարուած է. եւ մէկ տարուան միջոցին, յիշեալ երէցը մէկ անգամ քարոզ խօսած է Հոմորի եկեղեցիին մէջ, ըստ որում իր ժողովուրդը կը դժկամակի հեռաւոր գիւղերէ Հոմոր գալու: Ուստի թող միամիտ ըլլան Պատրիարքարան եւ լրագրութիւն թէ՝ Հոմորի Հայոց եկեղեցին ազգին ձեռքէն ելած չէ, թէ բանալին մի՛շտ մեր ժամակոչի ձեռքն է, թէ մեր քահանան յաճախ հոն կ'երթայ եւ եկեղեցական պաշտօն կը կատարէ:

Սուտ զուժկան լրաբերը գրած էր Պատրիարքարան ուղղեալ նամակին մէջ թէ՝ ասկէ առաջ ալ երկու ազգային փառաւոր եկեղեցիներ օտարներու յանձնուեր են եղեր: Արդեօք Պատրիարքարանը հաճեցա՞ւ պաշտօնապէս ստուգել սուտ լրաբերէն թէ որո՞նք եղած են այդ երկու փառաւոր եկեղեցիները, ո՞ւր կը գտնուին անոնք եւ քանի՞ ֆրանքի վաճառուած են:

Պատրիարքարանը ի՞նչ բարոյական օգուտ կ'ունենայ՝ երբ իրեն գրուած անտէր կամ խեղաթիւրուած լուրերը առանց նախապէս տեղական պաշտօնական աղբիւրներէ ստուգելու, անմիջապէս հրապարակելու փութկոտութիւնը կ'ունենայ:

ԱՅՑԵԼՈՒ

ԳԻՏԱԿԱՆ ՆՈԹԵՐ

ՔԷՖԻՐ ԵՒ ՔՈՒՄԻՍ

Կաթը իր բնական վիճակին մէջ, իբրեւ սնունդ շատ մեծ կարեւորութիւն ունի բոլոր ստնաւոր կենդանեաց համար: Նորածին մանուկը մինչեւ որ կաթնատամները լրացնէ, շատ սննդարար ուտեստի պէտք ունի՝ զարգանալու համար. եւ այդ շրջանին մէջ՝ միակ սնունդն է կաթը:

Կաթը շատ տեսակ կերպարանափոխումներու ենթակայ է. կարագ, սեր, կաթի խկութիւն, մածուն եւ տեսակ տեսակ պանիրներ շինելու կը ծառայէ. իւղը առնուած կաթն ալ բորակածնային նիւթ, աղեր, շաքար եւ շատ փոքր մաս մաս մըն ալ իւղ պարունակելուն համար՝ իբրեւ կաթ Անատոլուի ժողովուրդի էն գործածական կերակուրը կը կազմէ, որ կը կոչուի խաքըխ կամ այրան:

Եւրոպացիք իւղը առնուած կաթը ծովափրփուրի (տէնիզ քէօփիւկիւ) հետ խառնելով արհեստական ծխափողներ կը շինեն, եւ կիրի հետ խառնելով քարերը՝ մանաւանդ մարմարինի կտորները իրարու հետ փակցնելու համար կը գործածեն, զանազան ներկերու հետ խառնելով տախտակներ ալ կը ներկեն:

Կաթը՝ պանիր շինուելէն յետոյ՝ մնացած պանրաջուրը կարգ մը հիւանդներու կը տրուի իբր դեղ, իսկ կաթնտու կենդանեաց ալ՝ իբր կեր: Ասկէ կաթնաշաքար եւ քացախ ալ կը պատրաստուի:

Հարաւային Ամերիկայի մէջ փրփրալից զովացուցիչ ըմպելի մը կը պատրաստեն այս պանրաջուրէն եւ պանրի շամփանեա կը կոչեն:

Մեծ քաղաքներու մօտականները կաթը իր բնական վիճակին մէջ ծախելը աւելի շահաւոր է քան թէ սերի, կարագի եւ մածունի կամ պանիրի վերածելը. բայց երբ քաղաքը հեռու, փոխադրութիւնը ծախքի եւ դժուարութեան կարօտ է, ա՛յն ատեն ի հարկէ ստիպեալ, կաթին վիճակը փոխելով ծախելու է:

Կաթէն քէֆիր կոչուած թթուաշող ըմպելի մըն ալ կը պատրաստուի, որ ճիշդ թթու մածունի համը կու տայ. հիւծախտաւորներու կը խմցուի, իսկ Ռուսիոյ մէջ Կասպից ծովու շրջակաները եւ Խրիմու կողմերը՝ քումիս ըսուած ըմպելին ձիու եւ կամ իշու կաթէն կը շինեն:

Թուրքիոյ տեղական կովերը տարին միջին հաշուով 500 լիտր կաթ կու տան, իսկ հոլանտական կովերը առաւելն 5000 լիտր, Սաքսոնիոյ կովերը՝ 8000 լիտր կաթ կրնան տալ, որ օրական 35-40 լիտր ըսել է...:

Գոմէշի, ոչխարի, այծի եւ կովու կաթին մէջ ամէնէն շատ իւղ կը գտնուի, իսկ պանիրի խկութիւնը՝ ոչխարի, կովու եւ այծի, շաքարը՝ ձիու, ոչխարի, կովու, գոմէշի եւ էն քիչը՝ այծի կաթին մէջ. ասոնք իրենց քանակութեան կարգով դասակարգուած են: Կանանց կաթին էն մօտը ձիու կաթն է. ասոր համար երբեմն հիւանդներու կը տրուի, բայց իւղ եւ պանիր չի շինուիր:

Սերէն կամ մածունէն կարագ իւղը հանուելէ յետոյ՝ խնոցին (եայըք) մէջ մնացած կաթին մէջ քիչ մը իւղ եւ շատ մըն ալ բնապանիր, կաթնաշաքար եւ աղեր կը գտնուին. ասկէ ընտիր պանիր շինուելէ զատ՝ մէջը փոսփորական կիր, կաթի թթուտ գտնուելուն համար՝ ստամոքսացաւի եւ հիւծախտի ենթակայ եղող մարդոց շատ օգտակար է:

Ա. ԵՍԱՅԵԱՆ

ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՆԻՒԹԵՐ

ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԻՒՆԸ ԳԱՒԱՌՆԵՐՈՒ ՄԷՋ

Չզարմանաք երբ հաւաստեմ թէ Եւդոկիան նորոյթի նուրբ երանգաւորումներուն մէջ ա՛յնքան հապշտապ քայլեր է առած, որքան իր շրջավայրը տարածուող ո՛ եւ է քաղաք տակաւին սկզբնական խլրտումներ միայն կը ցուցակէ, եւ, առանց ծայրայեղութեան, չեմ վարանիր յայտնել թէ Անատոլուի քաղաքներէն եւ ո՛չ մէկը, բացի ծովեզերեայ քանի մը քաղաքներէ, կրնայ մրցորդ հանդիսանալ՝ այդ տեսակէտով՝ մեր ծննդավայրին: Հոս կանացի բարդ արդուզարդերու ցուցադրութեանց ժամադրավայրը կը նկատուի եկեղեցին, մանաւանդ տօնական հանդիսութիւններու միջոցին: Այդ սրբավայրին մէջ, պաճուճանքներու խառնուրդին ի տես՝ մարդ անկարող կը գտնուի զանազանել հարուստը աղքատէն: Դեռատի օրիորդներէն ոմանք, զաւակ համեստ արհեստաւորներու՝ որոնք տաժանակիր աշխատութեամբ հազիւ կը յաջողին հայթայթել իրենց ընտանեկան առօրեայ կենսական պէտքերը, չարաչար կը տքնին, ստէպ տարապարհակ յանձնառութիւններով, գոհացում տալու համար իրենց պճնասիրական բաղձանքներուն, մինչեւ որ օրին մէկը ամուսնանան, եւ «սա կ'ուզեմ, նա կ'ուզեմ»ի կծիկը քակեն իրենց ամուսիններուն առջեւ, որոնք յաճախ պաշարուած կ'ըլլան միշտ ապրուստի մը մտահոգութիւններով: Արտաքնապէս փայլուն՝ հրապուրիչ երեւնալու ձգտումը համեմատապէս սուր հանգամանք մըն է ստացած ամէն դասակարգի մօտ:

Տնտեսական տագնապը, արդիւնք առեւտրական կայուն վիճակի մը, առհասարակ ամէն վաստկաւորի բերնէն կը խլէ դժգոհութիւն, չըսելու համար վհատութիւն արտայայտող բանաձեւեր. չափազանցութիւն չէ. դրամական անձկութիւնը շեշտուած նկարագիր մը ունի՝ գոնէ տեղացիներուս համար, ու մարդ չի կրնար մեկնել սա տարօրինակ երեւոյթը թէ այս պայմաններուն մէջ այրերը ի՞նչպէս կը յաջողին յագուրդ տալ իրենց, ա՛լ աւելի իրենց կիներուն նորաձեւութեան ի նպաստ տածած տենչանքներուն: Կը ճանչնամ կարգ մը ամուսնացեալներ, որ կը նախընտրեն քիչ մը աւելի տքնիլ՝ գոհացնելու նպատակով իրենց կողակիցները, քան հակառակելով տեղի տալ ընտանեկան ջլատիչ անհամաձայնութիւններու, որոնք մխիթարական ելքերու չէ՛ որ պիտի յանգին: Երբեմն կը տեսնենք երիտասարդներ, որոնց շահածը կարճ երկար հազիւ կը բաւէ իրենց ուտեստին, եւ որոնք բազմածախս զգեստ մը կը կրեն. ի՞նչ է ասոր գաղտնիքը արդեօք. հաւանաբար՝ ինքզինքնին կը զրկեն անհրաժեշտ սնունդէ, խնայութիւն կատարելու եւ ատով շքնազարդուելու համար: Ասով հանդերձ՝ միակողմանի խուզարկու մը պիտի համարուէինք իրաւամբ, եթէ անտեսէինք յիշել քաղաքիս ընտանեկան այն խաւ մը պատուական բոյները, որոնցմէ ներս սէրը ծաւալած ըլլալով իր լիալոյս ճառագայթները, ընտանիքի իւրաքանչիւր անդամ, գիտակ փոխադարձ պարտաւորութիւններու, ընտել չափաւորութեան, խնայասիրութեան եւ ուրիշ գնահատելի առաքինութեանց, պարբերական դժբաղդութեանց հանդէպ ցոյց տուած երկարոգի համբերատարութեամբ՝ նորանոր խայծեր կը ստեղծէ աւելի՛ ամրապնդելու ա՛յն օղակը որ ամէնուն ճակատագիրը կը զօդէ իրարու հետ:

Ստոյգ է որ, իմաստասիրական զննու-

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (94)

ԺՈՐԺ ՕՆԷ

ԿԵԱՆՔԻ ՊԱՅՔԱՐՆԵՐԸ

ԱԼՔՈՒԼԱՎԱՃԱՌԸ

ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ

Ժ.

—Բայց դրամ տրուեցաւ այդ պչրուհիին: Ի՞նչ կ'ուզէ դեռ: Այնպէս կ'երեւակայէ թէ Քրիսթիան մշտնջենաբար պիտի շահագործուի՞ իր կողմէ: Աստուած գիտէ թէ մինչեւ հիմա ո՛րչափ սուղի նստած է ան: Իրաւ որ շատ անյագ է: Հապա ի՞նչ ըսել սա տխմար Քրիսթիանի, որ դարձեալ անոր մօտ կ'երթայ: Կապուե՞ր է այս տղան: Այդ կնոջ մէջ ի՞նչ բան փորձութիւն կը պատճառէ: Սակայն Քրիսթիան լաւ կը ճանչնայ զայն, ու ո եւ է անակնկալի չպատեր անոր մօտ: Ա՛հ, այն ազդեցութիւնը, զոր այդ լրբուհիները ունին անմիտ մարդոց վրայ. չեմ կրնար ըմբռնել: Փա՛ռք Աստուծոյ, այդ ազդեցութիւնը չեմ կրած երբեք: Ու Քրիսթիան որ ամէն ինչ ունի հանդարտ, երջանիկ ապրելու համար, իր երջանկութիւնը ու հանդարտութիւնը կը զոհէ ջլթիկ կնկան մը համար, որ Բարիզի բոլոր սիրոյ միջնորդներուն կողմէ ի վաճառ հանուած է:

Իր խօսքերուն աղմուկովը կը գրգռուէր Վէրնիէ: Զայրոյթէն կատղած՝ հարուած մը տուաւ սեղանին, ըսելով.

—Բայց այս այսպէս չպիտի անցնի: Ասկէ ետքը չպիտի խաբուիմ ալ եւս, որովհետեւ ես եմ խաբուողը այս խեղկատակութեան մէջ: Պիտի երթամ գտնեմ այն անձը՝ որուն քով կը բնակի այդ աղիճը. պիտի տեսնուիմ անոր հետ, առաջարկելով որ ստիպէ իր սիրուհին հանդարտ ձգելու մեզ:

Ժընըվիէվ որ մինչեւ այն ատեն մունջ ըրած էր անձայն, ընդմիջելով Վէրնիէի խօսքը, ըսաւ.

—Իսկ եթէ Քրիսթիանի դէմ զայրանայ, ու սպաննէ զայն...

Վէրնիէ անկեղծութեան սոսկալի տագնապ մը ունեցաւ:

—Ա՛հ, պիտի ազատէ՛ինք անոր ձեռքէն. պիտի լմննար ամէն բան:

Այս ահարկու խօսքին վրայ՝ պահ մը իրարու նայեցան երկու խօսակիցները, առանց համարձակելու կարծիք յայտնել այդ տրամաբանութեան ու վայրագ եզրակացութեան վրայ. սակայն Ժընըվիէվ յարեց մեղմօրէն.

—Ձեր զգացած դժգոհութեան թափովը, մի՛ ընէք այնպիսի խօսքեր՝ որոնք ձեր միտքէն անգամ չեն անցնիր... Ձեր որդին ծանր յանցանքներ ունի, անողոք վիշտեր կը պատճառէ ձեզի, բայց միակ պատասխանատուն չէ իր գործած յանցանքներուն համար...

Այս խօսքին վրայ, Վէրնիէ կորանցուց իր պաղարիւնութիւնը: Տժգունեցաւ ու թօթով ձայնով մը ըսաւ.

—Դուք ալ ծերուկ Օհանեսի պէս երեսիս կու տաք ոգելից ըմպելիներ պատրաստելս, զոր կը խմէ այդ անզգամը: Դուք ալ ըսել կ'ուզէք թէ անոր զարշելի թերութիւնը ինծի տրուած պատուհասն է, ամբողջ երկրին վրայ թոյն սփռած ըլլալուս համար: Կը կարծէ՞ք որ բարոյալից ու արդարացի բան մը ըլլայ, եթէ ամբողջ տիեզերքին մէջ ինքզինքնին ոգելից ըմպելիով թունաւորող տարաբախտ տղոց կորուստը քաւեմ իմ զաւկիս մէջ: Յիմա՞ր էք միթէ, որ ելեր այդ դատումը կ'ընէք իմ հրէշ հարստութեան նկատմամբ, հիմնուելով անմի՛տ իմաստասէրներու տեսութեանց վրայ, որոնք խելայեղ մարդասէրներու միացած՝ մահացուցիչ կը նկատեն իմ ճարտարարուեստս ու զիս կը մատնանիշեն իբր մարդկութեան վկայեալ սպաննիչ: Միթէ փոխանակիչի մը պէս՝ ալքո՞լ կը ծախեմ սեւամորթերուն, փոխարէն առնելով փղոսկր կամ ոսկիի փոշի: Անոնք որ կը գնեն իմ ապրանքս, իրենց ըրածին գիտակցութիւն ունին, անոնք որ կ'արբենան, իրենց կամքովն է...

Ժընըվիէվ վշտագին շարժում մը ըրաւ:

—Ձեր զաւակը...

—Ա՛հ, զաւակս, գոչեց Վէրնիէ, յուզումէ դողդոջուն ձայնով մը, կը թուի իրաւունք տալ այդ չարախօսութեանց: Թշուառականը կ'արբենա՛յ, մինչ իր պարտքն է ժուժկալ ըլլալ, մեր ճարտարարուեստը շահագործելու համար: Իր գէշ ընթացքին պատճառաւ՝ խայտառակ ըրած է զիս: Իր անժուժկալութիւնովը վիշտ պատճառած է ինծի: Կ'ուզէ՞ք որ ըսեմ թէ ի՞նչ բանի համար աւելի կը մեղադրեմ զինքը: Իմ արհեստիս պարկեշտութեան համար՝ որուն վրայ ունեցած հաւատքս խախտած է: Վայրկեաններ կան՝ երբ մտովի կը հարցնեմ թէ իրաւցնէ թոյնի վաճառական չե՞մ, ինչպէս երեսիս կու տան: Մեծ վրդովում կը զգամ: Պատուական մարդ մըն եմ ես, ու բովանդակ ասպարէզիս մէջ ո՛չ մէկուն վնաս հասուցած եմ: Ու կեանքիս վախճանին մօտ, ինքզինքս կը հարցափորձեմ, վարանոտ կը դառնամ, ես ալ չեմ գիտեր թէ ուղղամիտ վաճառակա՞ն մըն եմ որ աժան շինածը սուղ կը ծախէ, եթէ ոչ ընկերութեան ապականիչ մը, որ կ'անբանացնէ իր ժամանակակիցները եւ ապուշ կամ կատաղի կ'ընէ զանոնք: Ուրեմն ես հաշուակալն եմ բոլոր այն ոճիրներուն որոնք ալքոլամոլներու կողմէ կը գործուին: Միթէ անոնցմէ յափշտակա՞ծ եմ այդ բանը. միթէ իմ ըմպելիներս կ'աւերե՞ն ուղեղները եւ անգիտակի՞ց կը դարձնեն բոլոր ոճրագործները, Ա՛հ, մտածումս կը չարչարուի այդ մեղադրանքներով: Եթէ իրաւունք ունենային այդ պախարակումները ընող մարդիկ, ի՞նչպէս պիտի կրնայի զայրանալ զիս հարուածող դժբախտութեան դէմ: Իմ ցաւս փրկանքը պիտի ըլլար իրենց զաւակներուն պատճառաւ տառապող հայրերու ցաւին, ու խեղճ Քրիսթիան զոհը պիտի ըլլար այն թոյնին՝ որ վրէժ կը լուծէ զինքը պատրաստողէն:

(Շարունակելի)

թիւններու համեմատ, մարդուն մէջ զարդարուելու մարմաջը կանխած է հագուելու գաղափարը, բայց չեմ կրնար ըմբռնել թէ ինչպէս, ինչ անըմբռնելի ոգիէ առաջնորդուած, այդ սկզբնական բաղձանքին անհաշիւ ու յախուռն կիրարկումը կ'ընդգրկէ մեր մտածումն ու գուրգուրանքը առաւելապէս։

Որչափ որ կը յիշեմ, ասկէ 8—10 տարի առաջ տեղացի կիները, փողոց ելած ատեննին կը պարուրուէին ամբողջովին սաւանով, աչքերնին միայն բաց թողելու պայմանով, ինչպէս այսօր կան մէկ քանիներ որ պահած են այս սովորութիւնը եւ զորս կարելի է մատի վրայ համրել։ Ու տարիներու յաջորդականութեան հետ երեւան եկան մետաքսահիւս պարոյրներ (փիճէք պիւրիւք) 1—2½ ոսկի արժողութեամբ, մինչ նախկինները 20—30 ղրշ.ով ձեռք կը բերուէին, անգամ մը եւս չեշտելով ծախքերու եւ չահերու խոտոր համեմատութիւնը։ Հիմակ ա՛լ սովորական բան մը դարձած է ան։

Միջադէպ մը, որ տեղի ունեցած է վերջերս, կ'ըսեն, ընտանեկան յարկէ մը ներս, եւ որ սերտ աղերս մը ունի նիւթիս հետ, յարմար կը դատեմ պատկերացնել հոս։

Կին մը բաւական ժամանակէ ի վեր կը թախանձէ իր էրկան, որպէսզի մետաքսեայ պարոյր մը գնէ իրեն համար. այրը, սակայն ծանրօրէն մտատանջ կրած առեւտրական ձախողանքներուն վրայ, դրամական անկարողութիւնը կը յայտնէ կնոջը. կինը չի վհատիր, կնոջական ամէն հնարագիտութեան կը դիմէ իր նպատակին հասնելու փափաքով, բայց ի զուր, երկուստեք թափուած համոզկեր՝ տրամաբանուած պատճառանքներ, անխորհուրդ սպառնալիքներ կ'անկարին կակղել տրամադրութիւնները։ Վերջապէս Եւայի հարազատ զաւակը կ'որոշէ իր ձեռքերու ոյժին ապաւինիլ. կ'աշխատի վարձքով կար կը կարէ, եւ ո՛վ գիտէ ո՛րքան զրկանքներու գնով կը չահի մէկ օսմ. ոսկի. կ'երթայ վաճառատուն մը եւ կը գնէ երկու ոսկինոց մետաքսեայ պարոյր մը՝ մէկ ոսկին ապառիկ. իրիկունը կը ներկայացնէ զայն էրկանը, խնդրելով որ մնացեալ ոսկին ինք վճարէ։ Խեղճ ամուսինը, որ վաղուան հացին վրայ կը մտածէր, սաստկապէս կը զգածուի կնոջ այս վարմունքէն՝ ուր իր իրական վիճակի գիտակցութեան նշմար մը անգամ չէր ցոլանար, եւ, առանց մատնելու իր այլայլումը «չատ լաւ» կը հծծէ բռնազբօսիկ։ Գիշերը տարածուած էր. կը պառկին երկուքն ալ, եւ հազիւ թէ կինը քնացած էր՝ ահա՛ այրը կ'առնէ մետաքսեայ պարոյրը ու կը նետէ զայն վառարանին մէջ։ Առաջինը կ'արթննայ վառարանի դռնակի չռչիւնէն, ու կասկածախառն մտածումէ մը մղուած՝ կը փութայ վառարանին մօտ. ինչ տեսնէ.— խելայեղ կը դիտէ մետաքսեայ պարոյրին կիսայրեաց վիճակը... օ՛հ, ինչ ընէր... խղդուկ հեծկլտանքներու եւ անլուր լուտանքներու մէջ կը սկսի խտացնել իր բոլոր զայրոյթը, ու, ապա կայծակ կուտայ վրէժխնդրութիւնը վրէժխնդրութեամբ փոխարինելու գաղափարին։

Հետեւեալ իրիկունը, այրը վերադարձին՝ բարեկամի մը տուն կը հանդիպի ու հոն ճաշելէ ետք կը մտնէ իր տունը. կինը իսկոյն ճաշի սեղանը կը պատրաստէ, եւ սովորական մեծարանքի խօսքերով՝ իբր թէ բան մը տեղի ունեցած չըլլար երկուքին միջեւ, կը հրամցնէ անոր կերակուր մը. մարդը կը յայտնէ թէ անօթի չէ, ասոր վրայ կինը կը վերցնէ զայն, առանց պատառ մը իսկ ինք ուտելու անկէ։ Այս պարագան կասկած կը պատճառէ էրկանը՝ որ առաւօտուն կանուխ կը փութայ նախընթաց իրիկուն իրեն հրամցուած կերակուրին մօտ, ու որչափ կը տեսնէ անոր մէջ, աւա՛ղ,... թոյնի հետքեր...։

Շրջած զրոյցի մը նայելով՝ այրը մտադիր է եղեր Առաջնորդարան դիմելու, եւ, իր կնոջ վրայ անվստահութիւնը յայտնելով ամուսնալուծութիւն պահանջելու...։

Այս տխուր իրողութիւնը մեր ուշադրութիւնը կը դարձնէ մեր ընտանեկան կեանքին վրայ չեչտակի, որ կը սպառնայ հետզհետէ քայքայել, անտաժէտ մանրէներով վարակել, եթէ յապաղի զօրեղ դարմանը։ Մեր կարծիքով՝ կանանց յատուկ լսարանի մը հաստատումը, ինչպէս այլը ունին հիմա, եթէ ոչ հիմնապէս՝ գէթ մասամբ կրնայ բաւարար միջոց մը դառնալ, ներշնչելու համար իգական սեռին՝ գիտակցութիւն մը ընտանեկան փոխադարձ պարտաւորութիւններու մասին, որոնց նկատմամբ ցոյց տրուած անտարբերութեանը գլխաւոր պատճառներէն մէկն ալ է անտարակոյս նախնական թերաւարտութիւնը եւ կամ ասոր բացակայութիւնը՝ գոնէ մէկ մասին մօտ։ Քաղաքիս երկու կղերական քարոզիչները մէկը վրդ., միւսը քահանայ,—որոնց քով չի պակսիր ձեռնհասութիւն, կ'արժէ որ համանման կենսական հարցեր քարոզի նիւթ ընեն, չեղում մը փորձելով պայմանադրական նիւթերէն։

Եւդոկիա Մ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

ՆԱԽԿԻՆ ՎԷԼԱՍԹԻ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ՅԱՋՈՐԴ Թ. ԿԻՒՔՃԵԱՆԻ
Բերա, Մեծ Փողոց, թիւ 25 Սանթա Մարիա եկեղեցիին քով։

Սոյն վաճառատան մէջ յառաջիկայ յունիս 9/22էն սկսեալ դիւրամատչելի գիներով պիտի ծախուին մետաքսեղէն բըրդեղէն եւ բասմանթըրիի ու պոնէթըրիի վերաբերեալ ամէն կարգի ապրանքներ։

ՕԺՏՈՒՆՑԷՔ 6—12

Արտաքին Լուրեր

ՖՐԱՆՍԱ

Ֆրանսայի Երեսփ. Ժողովին մէջ.— Պ. Լուպէի ուղեւորութեան ծախքին վարկը.—Պ. Տէլքասէի յայտարարութիւնը.— Լոնտոնի ուղեւորութեան վերջնական ծրագիրը.—Ընդունելութիւններ։

Բարիզ, 30 յունիս.—Արտաքին գործոց նախարար Պ. Տէլքասէ Երեսփ. Ժողովին ներկայացուց ծրագիր մը, որով 1903ի ելմտացոյցին մէջ 600,000 ֆրանքի բացառիկ վարկ մը կը պահանջէ՝ Հանրապետութեան Նախագահին Լոնտոն կատարելիք ուղեւորութեանը եւ Բարիզի մէջ Իտալիոյ Թագաւորին ըլլալիք ընդունելութիւններուն համար։ Ահաւասիկ այդ ծրագրին բնագիրը.

«Հանրապետութեան Պ. Նախագահը առաջադրած է, յառաջիկայ ամսուան առաջին օրերուն, փոխադարձ այցելութեան երթալ Վեհ. Էտուարտ Թագաւորին, այդ կերպով, ինչպէս Թագաւորն ալ ըսած է, աջակցելու մերձեցմանը երկու մեծ երկիրներու որոնք հաւաքական այնքան չահեր ունին։ Հանրապետութեան Պ. Նախագահը, այդ ուղեւորութենէն վերադարձին, պիտի ընդունի այցելութիւնը Իտալիոյ Թագաւորին՝ որուն Բարիզի մէջ ներկայութիւնը ցոյց պիտի տայ թէ ո՛րքան սերտ հանգամանք մը ստացած է Իտալիոյ ու Ֆրանսայի միջեւ այնքան բարեբաստիկ կերպով գոյացած համաձայնութիւնը։ Ալժէի ու Մարսիլիոյ նաւային փառայեղ ցոյցերէն ետքը, ասոնք թոյլ պիտի տան Ֆրանսայի երեսփոխանութեան գնահատել այն տեղը զոր Ֆրանսա, ժամանակին եւ արդիւնքներու միջոցաւ դաշնակցութեան մը հաւատարիմ մնալով, կրցած է ձեռք բերել աշխարհի համարումին ու համակրութիւններուն մէջ։ Ֆրանսայի երեսփոխանութիւնը սրտանց պիտի մասնակցի եւ նախարարութեան հարկ եղած միջոցները պիտի տայ՝ վայելուչ կերպով կատարելու բոլոր իր պարտականութիւնները։ Ուրեմն կատարեալ վստահութեամբ ձեր հաւանութեանը կ'ենթարկենք, սա ծրագիրը.— Արտաքին գործոց պաշտօնարանին մէջ 1903ի ելմտացոյցին վրայ 600,000 ֆր.ի արտասովոր վարկ մը բացուած է՝ Հանրապետութեան Նախագահին Լոնտոն կատարելիք ուղեւորութեան ծախքին եւ Անգլիոյ Վեհ. Թագաւորին եղած եւ Իտալիոյ Վեհ. Թագաւորին ըլլալիք ընդունելութեանց ծախքին համար։ (Միաձայն ծափահարութիւններ։)

Պ. Տէլքասէ առաջարկեց որ ծրագիրը յղուի ելմտացոյցի յանձնաժողովին, որուն նախագահը յայտարարեց թէ յանձնաժողովը կրնայ ներկայացնել իր տեղեկագիրը եւ արտաքին գործոց տեղեկաբեր Պ. տը Բրէսանսէ կարդաց իր տեղեկագիրը՝ եզրակացնելով նոյն ծրագրին ընդունելութեան։ Պ. տ'Էթուրնէլ տը Քոնսթան յայտարարեց թէ այցելութիւններու այդ փոխանակութեանց մէջ կը տեսնէ հակում մը դէպի միջազգային խաղաղական իրաւարարութիւնը։ Ցետոյ ծրագիրը ընդունուեցաւ միաձայնութեամբ, այսինքն 486 քուէով։

Լոնտոն, 29 յունիս.—Ահաւասիկ Պ. Լուպէի Անգլիա այցելելուն ծրագիրը, պաշտօնական տեղեկութեան մը համաձայն.—Պ. Լուպէ որ յուլիս 6ին պիտի ժամանէ, կէսօրէն չորս ժամ ետքը Վիքթորիա կայարանին մէջ պիտի ընդունուի Թագաւորին կողմէ, որուն հետ կառքով Սէնթ-Ճէյմս պալատը պիտի երթայ։ Ցետոյ Պ. Լուպէ Պըքինկէմ պալատը երթալով այցելութիւն պիտի տայ Էտուարտ Թագաւորին եւ Ալեքսանդրա Թագուհիին. նաեւ քի՛չ վերջը Մարլպորօ Հաուզ եւ Քլէրէնս Հաուզ երթալով Կալլէսի իշխանին ու իշխանուհիին եւ Քոննօթի դուքսին ու դքսուհիին այցելութիւն պիտի տայ։ Գիշերը Հանրապետութեան Նախագահը ու հետեւորդները Պըքինկէմի պալատան մէջ սեղանակից պիտի ըլլան Նոյին Վեհափառութեանց։ Ցուլիս 7ի երեքշաբթի օրը Պ. Լուպէ, արքայական դերդաստանին անդամներուն այցելութիւն տալէ ետքը, քաղաքապետութեան պաշտօնարանը պիտի երթայ, լորտ-քաղաքապետին եւ արհեստապետութեան կողմէ իրեն ի պատիւ տրուելիք սեղանին ներկայ գտնուելու։ Նոյն իրիկունը Պ. Լուպէ Ֆրանսական դեսպանատան մէջ հացկերոյթ մը պիտի տայ Էտուարտ Թագաւորին եւ Կալլէսի իշխանին ի պատիւ։ Նախագահը յետոյ արքայական Օբէրան պիտի երթայ, ուր հանդիսական ներկայացում մը պիտի տրուի ի պատիւ իրեն։ Չորեքշաբթի, 8 յուլիս, Պ. Լուպէ պիտի այցելէ Ուինտսորի դղեակը. Նոյն օրը Թագաւորին ու Թագուհիին հետ Օլտըշոթ պիտի երթայ, կատարուելիք զօրահանդէսին ներկայ ըլլալու։ Իրիկուան Պ. Լուպէ սեղանի պիտի հրաւիրուի արտաքին գործոց նախարար Լորտ Լանստաունի ապարանքը. Գիշերը պիտի երթայ Պըքինկէմ պալատը, ուր պարահանդէս մը պիտի տրուի։ Ցուլիս 9, հինգշաբթի, Պ. Լուպէ Վիքթորիա կայարանին մէջ ողջերթ մաղթելով Անգլիոյ Թագաւորին ու Թագուհիին, Ֆրանսա պիտի դառնայ։

Տուվր.— Պ. Լուպէ յուլիս 6ին ցամաք պիտի ելլէ Կալլէսի-Իշխան կայարանին վրայ։ Արքայական պորմին մէջ պաշտօնական ընդունելութիւն պիտի կատարուի։ Քաղաքապետը ուղերձ մը պիտի մատուցանէ։ Քոննօթի դուքսը ու Պ. Լուպէ պալատական կառքերով Լորտ Ուորտընի ապարանքը պիտի երթան, ուր սեղան մը պիտի տրուի։ Ճամբաններուն վրայ անգլիական զինուորներ բարեւի պիտի կենան. զանազան կէտերու վրայ զինուորական նըւագածուներու վեց խումբեր պիտի գտնուին։ Տուվր պիտի դրօշազարդուի. իրիկուան լուսավառութիւններ տեղի պիտի ունենան։ Տուվրի առջեւ հաւաքուելիք անգլիական ու ֆրանսական նաւաբաժիններու սպաներուն ու նաւաստիներուն փայլուն ընդունելութիւններ պիտի ըլլան։

—Պ. Լուպէ, յուլիս 8ի չորեքշաբթի օրը, Ուինտսորի դղեակէն վերադարձին, Եորքհաուզի մէջ մտերմական սեղան մը ներկայ պիտի գտնուի։ Լոնտոնի դեսպանական մարմինը ուզած է Պ. Լուպէի ներկայանալ, Անգլիոյ մայրաքաղաքը գտնուած միջոցին։ Պ. Լուպէ երկուշաբթի իրիկուն պիտի ընդունի Լոնտոնի ֆրանսական գաղթականութիւնը։ Պըքինկէմի պալատան մէջ Պ. Լուպէ պիտի ներկայացուի Անգլիոյ Թագուհիին եւ արքունիքին։ Վիքթորիա կայարանին մէջ Պ. Լուպէ պիտի ընդունուի թէ՛ Էտուարտ Թագաւորին եւ թէ Կալլէսի իշխանին կողմէ։

Բարիզ.— Լուր կայ թէ Ֆրանսայի կառավարութիւնը Պատւոյ Լէգէոնի մեծ ժապաւէնը պիտի տայ Անգլիոյ նախարարներէն ոմանց։ Եթէ այդպէս ըլլայ, աւանդութիւնները պիտի խզուին, վասն զի Անգլիոյ նախարարներէն եւ ոչ մէկը օտար պատուանշան կ'ընդունի։ Երբ Գերմանիոյ կայսրը Կարմիր Արծուի պատուանշանը տուաւ Պ. Պրոտրիքի, այն ատեն ըսուեցաւ որ Գերմանիոյ ռազմափորձերուն ներկայ գտնուելու բացառիկ պարագան պատճառ եղած է այդ բանին։

ԾԱՅՐԱԳՈՅՆ ԱՐԵՒԵԼՔ

Մանչուրիոյ խնդիրը. — Ռուսիա եւ Մ. Նահանգներ.—Անգլիական պահանջումներ.—Ռուսիա եւ Ճաբոն.—Քորէա։

Բէքին, 29 յունիս.— Ռուս դեսպան Պ. Լէսար Բորթ-Արթուր հրաւիրուեցաւ՝ պատերազմական նախարար Քուրոբաթքին զօրավարին, Քուանկ-Թանկի ընդհանուր վարիչ Ալէքսիէֆ դեր-ծովակալին, Բէքինի ելմտական նախկին ռուս գործակալ Պ. Բոգոթիլովի եւ ուրիշ պաշտօնատարներու հետ՝ Մանչուրիոյ հանդէպ Ռուսիոյ կացութեանը խնդրոյն համար խորհրդակցելու։ Պ. Լէսար ամէնէն ուշ յուլիս 1ին ճամբայ պիտի ելլէ։

Ուաշինկթըն.— Կ'երեւայ թէ հիմա մտադրութիւն կայ մէկ կողմ թողելու Մանչուրիոյ խնդիրը։ Մ. Նահանգաց արտաքին գործոց նախարար Պ. Հէյ երկու չաբաթուան արձակուրդ ստացաւ եւ Ուաշինկթընի ռուս դեսպան Քասինի կոմսը Եւրոպա պիտի ուղեւորի։ Կ'երեւայ թէ Ռուսիա մանչուրիական իր քաղաքականութեան մէջ այն տեսակ փոփոխութիւններ ըրած է, որոնք նոյն քաղաքականութիւնը աւելի ընդունելի կ'ընծայեն Մ. Նահանգաց։ Անցեալ գիշեր Պ. Հէյ ու Քասինի կոմսը քննեցին խնդիրը. կ'երեւայ թէ գործը այն տեսակ երեւոյթ մը ստացած է զոր առայժմ երեւան հանել չուզուիր։ Այդ նոր երեւոյթը կ'երեւայ թէ նոր յոյս առաջ բերած է արդիւնքներուն համար այն պահանջումներուն զորս Մ. Նահանգները ըրած են՝ Մանչուրիոյ մէջ կարգ մը նաւահանգիստներ բանալու մասին։

Բէքին.— Անգլիացիները գոհ են արտաքին գործոց նախարար Լորտ Լանստաունի այն յայտարարութեանը համար թէ Բէքինի բրիտանական դեսպան Սըր Էրնէսթ Սաթօու ճիգրիտ հրաման ստացած է Չինու կառավարութենէն պահանջել որ անգլիական ծրագրեալ երկաթուղիները աւելի նպաստաւոր պայմաններ վայելեն։ Անգլիական գործակատար Պ. Թաունլէյ հետեւեալ վերջնական չորս առաջարկութիւնները ներկայացուց Չինի իշխանին եւ Չինու արտաքին գործոց պաշտօնարանին.— Ա.— Չին հարիւրին հինգ հրաշխաւորութիւն մը տայ «Բէքին սինտիքէթ» երկաթուղիին համար որ արդէն մասամբ շինուած է Վէյ գետակէն մինչեւ Չէ-Չէու. այդ հրաշխաւորութիւնը տրուի այն պայմաններով զորս կը վայելէ ռուսեւչինական Պանքան Չինկ-Թինկ-Ֆուի եւ Թայ-Եուէն-Ֆուի երկաթուղիին համար։ Բ. դիւրութիւններ ընծայուին «Բէքին Սինտիքէթ» երկաթուղիին, որպէս զի նոյն սէնտիքային վերաբերեալ Շան-Սիի հանքին արտադրութիւնները փոխադրուին ֆրանքեւպելճիական մեծ գիծին վրայ Բէքին-Հան-Քէուէն մինչեւ Եէն-Չենկ. նաեւ Դեղին գետին վրայ շինուելիք նաւահանգիստը։ Գ. «Պրիթիշ Էնտ Չայնէս քորբորէյշըն»ի եւ Բէքին Սինտիքէթ»ի մենաշնորհ տրուի՝ երկաթուղի մը շինելու Եանկ-Չէի վրայ, Նէէն-Չենկի եւ Բո-Բլուի միջեւ, Նան-Բինի դիմացը։ Դ. Չին ապահովութիւն տայ թէ երբ Լու-Բէյին Չէ-Չէուան երկաթուղի մը շինելու համար օտար դրամագլուխներու պէտք ունենայ, նախ Անգլիացիներուն դիմում ընէ։ Ֆրանսա ազդու կերպով կ'ընդդիմանայ երրորդ առաջարկութեան՝ այսինքն Նէէնկ-Չենկէն մինչեւ Բու-Բէու երկաթուղիի մը շինուելուն։ Ֆրանսա կը յայտարարէ թէ այդ գիծը դէպի իրեն պիտի դարձնէ փոխադրութիւնները այն մեծ գիծին որուն չահակից է Ֆրանսա։ Այդ պատճառով Ֆրանսայի դեսպանը ծանոյց Չինու որ այդ արտօնութիւնը եթէ Անգլիացիներուն տրուի, պէտք է բաւարար գոհացում մը տալ ֆրանքեւպելճիական սէնտիքային։

Բեղերսպուրկ.—Վլատիվոսթոքէն հոս հասած լուրերուն նայելով, ճաբոնական լրագիրները գոհունակութիւն կը յայտնեն Ճաբոններու եւ Ռուսներու միջեւ այս միջոցիս գոյացած մերձեցումին համար, որուն ապացոյցը կը նկատուի Ռուսիոյ պատերազմական նախարար Քուրոբաթքին զօրավարին Ճաբոն այցելելը։ Լրագիր մը կ'ըսէ թէ Քուրոբաթքին զօրավարը խաղաղութեան պատգամաբեր մըն է. կը չեչտէ այն պարագան թէ զօրավարը Ճաբոնի կայսեր հիւրն է Շիպայի պալատան մէջ, ուր մինչեւ հիմա արքայական գերդաստանի իշխանները միայն բնակած են։ Ռուսիոյ ու Ճաբոնի միջեւ եղած կարգադրութեան մը համաձայն, Թոքիոյէն Բեղերսպուրկ նամակներու փոխադրութիւնը քսաներկու օրէն պիտի կատարուի, փոխանակ քսանչորսի, ինչպէս կ'ըլլայ մինչեւ հիմա։

Թոքիօ.—Սէուլի մէջ (Քորէա) հակաճաբոնական կուսակցութիւնը Ճաբոններուն կը վերագրէ ճաբոնական հիւանդանոցին մէջ պատահած ոճրագործական արարք մը։ Այդ ամբաստանութիւնը, ճաբոնական պանքատոմսերուն դէմ եղած չարժումը եւ Քորէայի կառավարութեան յապաղումները ճաբոնական տունէ մը գնուած մարտանաւի մը գինը վճարելու մասին, ձգտեալ վիճակ մը առաջ բերած են։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Վիլհէլմ կայսրը եւ ամերիկացի ծովային զինուորներ.—Կէօթէի արձանին բացման հանդէսը։

Պերլին, 29 յունիս.— Քիէլի մէջ ամերիկեան ծովակալ Քըթընի կողմէ ի պատիւ Վիլհէլմ կայսեր տրուած հացկերոյթին ատեն, երկու ծովային զինուորներ քովը կեցած էին, ձեռքերնին բռնած կայսեր գլխարկը ու վերարկուն։ Գերման վեհապետը թոյլտուութիւն խնդրեց մէյ մէկ չքադրամ նուիրելու անոնց. ծովակալը պատասխանեց թէ Ամերիկացիները օտար պատուանշան չեն կրնար ընդունիլ։ Վիլհէլմ կայսրը ժամացոյց մը տալ ուզեց, բայց միեւնոյն պատասխանը տուաւ ծովակալը։ Վիլհէլմ Բ. գոհացաւ երկու նաւաստիներուն ձեռքը սեղմելով։

—Երէկ առտու հանդիսաւոր կերպով բացումը կատարուեցաւ այն յիշատակարանին՝ որ կանգնուած է ի պատիւ Կէօթէի երիտասարդութեան։ Հիանալի օդ մը նըպաստեց հանդէսին չքեղութեան։ Պաշտօնական ճառը արտասանուեցաւ Լայբցիկի առաջին քաղաքապետ Պ. Թրօնտլինի կողմէ։ Լայբցիկի համալսարանին վարիչ բրոֆէսոր Վախ ծաղկեպսակ մը դրաւ յիշատակարանին ստորոտը։ Ցետոյ, ուսանողները երգ մը երգեցին։ Արձանը կը ներկայացնէ երիտասարդ Կէօթէն իբր ուսանող. պատուանդանը զարդարուած է քանդակազարդ երկու նկարներով, որոնք Կէօթէի սիրած երկու կիները կը ներկայացնեն։

ԱՆԳԼԻԱ

Լորտ Ռոզպէրիի նամակը.— Նոր համալսարանի մը հաստատումը.— Նուիրատուութիւններ։

Լոնտոն, 29 յունիս.—Լորտ Ռոզպէրիի կողմէ Լոնտոնի գաւառային Խորհուրդին ուղղուած նամակը, որ կ'առաջարկէ գործնական գիտութեան յատուկ համալսարանի մը հաստատումը, մեծ չահեկանութիւն առաջ կը բերէ Լոնտոնի մէջ։ Լորտ Ռոզպէրի կը փափաքի որ Լոնտոնի մէջ հիմնուի Շարլոթէնպուրկի մեծ քոլէժին նման հաստատութիւն մը, որ այնքան նպաստած է ճարտարագործական գիտութեան։ Պ. Պ. Ուէրնէր, Պէյթ եւ Ընկ. ահագին գումար մը խոստացած են այս նպատակաւ։ Գետինը, 5 միլիոն արժէքով, պետութեան կողմէ պիտի տրուի։ Լոնտոնի գաւառային Խորհուրդը 500,000 ֆր. պիտի վճարէ տարին։ Լորտ Ռոզպէրի առժամեայ վարչական Խորհուրդին Նախագահ պիտի ըլլայ, որուն պիտի անդամակցին Տըվընչայրի դուքսը, Պ. Պալֆուր, Պ. Ժիւլիէն Ուէրնհէր, փոխդիւանապետը, Լոնտոնի համալսարանին վարիչը։ Կ'ըսուի թէ, Պ. Քարնէկի մեծ գումար մը պիտի նուիրէ այդ հաստատութեան համար։

ՎԻՔԹՈՐ ՀԻՒԿՕՅԻՆ ՏՈՒՆԸ

Վիքթոր Հիւկոյի Տան բացումը.— Ներկաները — Բանախօսութիւններ.— Պտոյտ Տան մէջ։

Բարիզ, 30 յունիս.—Այս առտու բացումը կատարուեցաւ այն տան, ուր բնակած է Վիքթոր Հիւկօ։ Այդ տունը կը գտնուի Վոժի հրապարակը։ Ամբողջ շէնքը նուիրուած է բանաստեղծին յիշատակին։ Պ. Ժիւլ Քլարթի գեղեցիկ բանախօսութեամբ մը ի վեր հանեց Վիքթոր Հիւկոյի դարաշրջանին յիշատակները։ Այդ Տունը, քանի մը տարիէ ի վեր, սեփականութիւնն էր Բարիզ քաղքին, որ Նախնական վարժարան մը հաստատած էր հոն։ Պ. Բօլ Մէօրիս Թաղապետութեան մօտ դիմում ընելով յաջողեցաւ ուրիշ տեղ փոխադրել տալ դպրոցը, Վիքթոր Հիւկոյի թոռներուն յանձնել զայն, ինչպէս նաեւ իրեն՝ բանաստեղծին յիշատակներով զարդարուած թանգարանի մը վերածելու համար։ Երկարատեւ աշխատութիւններէ յետոյ Պ. Բօլ Մէօրիս ի գլուխ հանեց գործը եւ քաղաքապետութեան դարձուց տունը։ Այս առտուան հանդէսին հրաւիրուած էին հինգ-վեց հարիւր հոգի։ Վիքթոր Հիւկոյի կիսարձանը, առաջին յարկի մեծ սրահին մէջ զետեղուած, ծաղիկներու եւ ծաղկեպսակներու միջեւ բարձրացած էր։ Կիսանդրիին շուրջը կը գտնուէին աթոռներ՝ ընտանիքին ու պաշտօնական անձնաւորութեանց համար։ Ժամը տասնէն սկսեալ, Պ. Բօլ Մէօրիս ու Պ. Ժորժ Հիւկօ տան դռնէն կ'ընդունէին հրաւիրեալները։ Թաղապետական պահակներ կարգաւ չարժուած էին տան առջեւ, որ դրօշներով զարդարուած էր, ու սանդուխին երկայնքը՝ կանաչ տունկերով ծածկուած։ Ժամը 11ին քառորդ մնացած սկսաւ հանդէսը։ Տավիտ տ'Անժէի արտայայտիչ կիսանդրիին առջեւ, հանդիսականներու առաջին կարգին մէջ կը գտնուէին Ժան Հիւկօ (տիկին Ժան Շարքօ) ու Ժորժ Հիւկօ, Պ. Բօլ Մէօրիս, Պ. եւ Տիկին Էտուարտ Լօքրուա եւ այս երկու վերջիններուն ընտանիքները, հինգ ակադեմական պատուիրակները՝ Պ. Պ. Ժիւլ Քլարթի, տը Վոկիւէ, տը Հէրէտիա, Պուասիէ ու Բօրէ, ինչպէս նաեւ Պ. տը Սէլվ, Պ. Լէյին եւ Պ. Տըվիլ։ Ներկաներուն մէջ կը նշմարուէին կառավարական պաշտօնատարներ, գրագէտներ, դերասաններ, արուեստագէտներ։ Պ. Բօլ Մէօրիս առաջին անգամ խօսք առնելով ի վեր հանեց իր կատարած աշխատութիւնները, ու ըսաւ թէ Ֆրանսացիներն ալ պէտք է ունենային Վիքթոր Հիւկոյի Տունը, ինչպէս Անգլիացիները ունին Շէյքսփիրի Տունը՝ Սթրէթֆորթ-օն-Ավոնի մէջ, Գերմանները՝ Կէօթէի Տունը, Ֆրանքֆորթի մէջ։ Պ. Բօլ Մէօրիսի բանախօսութիւնը ուժգին ծափահարութեանց արժանացաւ։ Ցետոյ խօսեցաւ Թաղապետական Խորհուրդին Նախագահ Պ. Տըվիլ։ Այս բանախօսութեան յաջորդեց Պ. տը Սէլվի ճառը։ Ապա Պ. Ժիւլ Քլարթի, յուզուած ձայնով կարդաց բանախօսութիւն մը, որ համակրական ընդունելութիւն մը գտաւ։ Ճառախօսութիւններէն յետոյ կարդացուեցաւ այն սիրալիր նամակը որ կ'ընկերանար Շէյքսփիրի Տան կողմէ ղրկուած ծաղկեպսակին։ Ցետոյ ներկաները պտըտեցան տան երեք յարկերը, ուր կը գտնուին Թանգարանը, մատենադարանը, նկարներու եւ քանդակուած կարասիներու հաւաքածոները պարունակող սրահները, Հիւկոյի ննջասենեակը։ Մինչեւ կէս օր հրաւիրեալները հոն պտըտեցան։

ԼՈՐՏԵՐՈՒ ԺՈՂՈՎԻՆ ՄԷՋ

Պ. Չէմպըլէնի ծրագիրը.—Բացատրութիւններ կ'ուզուին։

Լոնտոն, 29 յունիս.—Լորտերու Ժողովը, այս իրիկուն, վիճաբանեցաւ Պ. Չէմպըրլէնի ծրագրին եւ կամ այն քննութեան վրայ զոր գաղթային նախարարը եւ Պ. Պալֆուր կ'ուզեն կատարել տուրքերու արդի դրութեան նկատմամբ, գիտնալու համար թէ հա՛րկ է պահպանել նոյն դրութիւնը թէ մէկ կողմ թողուլ ի նպաստ մաքսապաշտպանութեան։ Ազատական կուսակցութենէն քանի մը Լորտեր, մանաւանդ Լորտ Ռոզպէրի հարցուցին թէ նախարարութիւնը ի՛նչ եղանակով պիտի կատարէ այդ քննութիւնը։ Լորտ Ռոզպէրի այնպէս կը նկատէ թէ այդ քննութեան նպատակն է համաձայնութիւնը պահել դահլիճին մէջ։ Ելմտական Նախկին Նախարար ու միութենական Կոշըն գերկոմսը պահանջեց որ այդ քննութեան արդիւնքը հրատարակուի։ Տըվընչայրի դուքսը պատասխանեց թէ նախարարութիւնը կարելի եղածին չափ շուտով Խորհրդարանին եւ երկրին պիտի ներկայացնէ քննութեան արդիւնքները։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ ԵՒ Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ

Վիլհէլմ Բ. ամերիկեան մարտանաւի մէջ.—Ուաշինկթընի մէջ ենթադատութիւններ.—Գարեջուրի սեղան մը։

Նիւ-Եորք, 29 յունիս.—Ուաշինկթընի նաւային շրջանակներուն մէջ կը քննադատեն Վիլհէլմ կայսեր կողմէ ամերիկեան Քիրսէյճ մարտանաւին տրուած այցելութիւնը։ Ոմանք կ'ըսեն թէ օտարները իրաւունք չունէին ամերիկեան զրահաւորի մը ամէն մասերը քննելու. բայց ծովակալը չէր կրնար մերժել Վիլհէլմ Բ.ի յայտնած փափաքը, վասն զի, մինչեւ հիմա այդ տեսակ բան մը չէ պատահած։ Ուրիշ լուրերու նայելով որ Գերմանիոյ նկատմամբ նուազ բարեկամութիւն ցոյց տուող միջավայրերէ առնուած են, այնքան մեծ փութկոտութիւն մը ցոյց չի տրուիր Քիլի մէջ Ամերիկացիներուն նկատմամբ արտայայտուած համակրութիւններուն։

—Քիլի մէջ Եօթ Քլիպ Եմբէրիալի կողմէ Ամերիկացիներուն ի պատիւ տրըուած գարեջուրի սեղանին ատեն որուն կը նախագահէր Վիլհէլմ Բ., տեսնուեցաւ թէ կայսրը բաւական կ'ախորժի գարեջուրէն, վասն զի խօսած միջոցին անընդհատ կը խմէ. սպասաւորները ուշադիր էին եւ երբ գաւաթը պարպուէր, իսկոյն կը լեցնէին։

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ

Քօղեալ գերութիւն.—Շահեկան դատ մը.—Ալապամայի սեւամորթ գերավաճառը։

Նիւ-Եորք, 29 յունիս.—Մեծ հետաքրքրութիւն կը պատճառէ դատ մը որ վաղը պիտի սկսի Մոնկոմէրիի մէջ, Ալապամայի նահանգ։ Կալուածատէրեր, պաշտօնեաներ եւ ուրիշ անձեր ամբաստանուած են գերութեան դրութիւն մը պահպանելնուն համար։ Բոսթի թղթակից մը այդ մասին սա տեղեկութիւնները կը հաղորդէ.—Ճամբան տեսնուած սեւամորթները կը ձերբակալուին եւ դատարանի կը յանձնուին՝ զէնք կրելնուն եւ կամ ուրիշ բաներու համար. ասոնք դրամական տուգանքի կը դատապարտուին։ Այդ միջոցին արտի մը կալուածատէրը կը ներկայանայ եւ տուգանքը կը հատուցանէ, որով իրաւունք կը ստանայ սեւամորթները իր հետ տանելու եւ վար դնելու մինչեւ որ վճարեն նոյն գումարը։ Սեւամորթները կ'աշխատին արտերուն մէջ պահապաններու հսկողութեանը տակ. հրացանով զինուած մարդեր արտերուն մէջ կը պտտին. Խեղճ սեւամորթները յաճախ կը խարազանուին։ Անցեալ տարի սեւամորթ կին մը մեռաւ խարազանի հարուածներուն տակ։ Սեւամորթները երբ փախչին, անոնց ետեւէն շուներ կը ղրկուին։ Այդ դրութիւնը տարիներէ ի վեր կը գործադրուի եւ հետզհետէ աւելի ծանրակշիռ հանգամանք մը կը ստանայ. սակայն Մ. Նահանգաց հարաւային կողմի բնակիչներն իսկ որոնք շատ զգայուն են հիւսիսային կողմէ եղած քննադատութիւններուն, չեն կասկածիր թէ խնդիրը այդքան ծանրակշիռ համեմատութիւններ ստացած է։

ՍԵՐՊԻԱ

Պելկրատ, 29 յունիս.— Սքուբչինան, այսօր, բացարձակապէս պահանջեց որ նոր դահլիճը անմիջապէս պէտք է ժողովին ներկայանայ։ Դահլիճը մերժեց, յայտարարելով որ արդի նախարարութիւնը վերջին դէպքերէն ետքը կազմուածն է եւ թէ արդէն ստացած է Սքուբչինայի հաւանութիւնը։ Անկախ արմատականները կը պահանջեն լուծել Սքուբչինան եւ իսկոյն նոր ընտրութիւն կատարել։ Կացութիւնը անորոշ է։

—Պելկրատ կը սկսի ստանալ իր սովորական երեւոյթը. զարդարանքները կը վերնան։ Ուրախութեան արտայայտութիւնները սկսած են դադրիլ։ Տիրող զգացումը ընդհանուր ցաւ մըն է Պելկրատի եղերական ոճրագործութեան համար։ Նարոտնի Լիսթի ասկէ առաջ երկրին վարչութեան վերագրուած աննըպաստ կացութեան պատճառ կը նկատէ քաղաքական կուսակցութիւնները որոնք բնաւ պարկեշտութեամբ ու անշահախնդիր ոգիով չգործեցին։ Նոյն թերթը կը յարէ.— «Մեծ չարիքը միշտ գոյութիւն ունի՝ այսինքն քաղաքական կուսակցութիւնները որոնց յոռի ընթացքը պատճառ եղաւ վերջին դէպքերուն։ Այդ կուսակցութիւնները տակաւին ազդեցիկ են ամէն կողմ։ Գործի գլուխ անցնելիք մարդերը պէտք է պարկեշտ եւ ուղղամիտ անձեր ըլլան. հիմակուհիմա կացութիւնը դժուարին կ'երեւայ։»

—Սպանիոյ եւ Պէլճիքայի Թագաւորներն ալ պատասխանեցին Բեդրօ Ա.ի հեռագրոյն, որով իր գահակալութիւնը կը ծանուցանէր։ Ալֆոնս Թագաւորը իր պատասխանին մէջ, յայտարարելէ յետոյ թէ խորապէս յուզուած է Պելկրատի վերջին դէպքերէն, կը մաղթէ որ Բեդրօ Ա. կարող ըլլայ վարելու իր երկրին ճակատագիրը։

—Սերպիոյ Թագաւորը, Մայրին գնդապետին հետ, երէկ, կառքով գնաց արքայական դարաստանը, որ քաղաքէն դուրս կը գտնուի քանի մը քիլոմեթր հեռուն։

—Սքուբչինային լուծումը ծանուցանող արքայական հրամանագիրը կարդացուած ատեն Նախարարապետ Պ. Ավաքումովիչ ծանոյց թէ սահմանադրական խնդիրներու եւ մանաւանդ ելմտական գործերու քննութիւնը նոր Սքուբչինան պիտի կատարէ։ Ընտրութիւնները մօտերս պիտի կատարուին։

—Կ. Պոլսոյ սերպիական դեսպան Սավա Կրուիչ զօրավարը, երէկ առտու, Ֆէնէր երթալով այցելութիւն տուաւ Ցունաց Ս. Պատրիարքին եւ Բեդրօ Ա.ի անունով չնորհակալութիւն յայտնեց Ն. Սրբազնութեան չնորհաւորութիւններուն եւ մաղթանքներուն համար։

—Անգլիոյ Թագաւորն ալ պատասխանեց Բեդրօ Ա.ի այն հեռագրին որով իր գահակալութիւնը կը ծանուցանէր։ Էտուարտ Է. յայտարարեց թէ պէտք է փըրկել Սերպիոյ արժանապատուութիւնը որ վերջին դէպքերուն հետեւանքով ոտնակոխ եղած է, ոճրագործները՝ խիստ պատիժներու ենթարկելով։

Ներքին Լուրեր

ՍԷԼԱՄԼԸՔԻ արարողութիւնը տեղի ունեցաւ երէկ Համիտիէ մզկիթին մէջ։ Վեհ. Սուլթանը կէս օրին նոյն մզկիթը գնաց փառաւոր հանդէսով եւ ուրբաթի աղօթքը կատարելէ ետքը Կայս. Պալատ դարձաւ։ Հիւրանոցին մէջ կը գտնուէին Պարսից դեսպանը, առաջին թարգմանը ու հիւրեր, Ռումանիոյ դեսպանը, երկրորդ թարգմանը, ընդհանուր հիւպատոսը ու կինը, Շուէտ-Նորվէկիոյ դեսպանատան քարտուղարներէն մէկը, Ռուսիոյ դեսպանատան զինուորական կցորդը եւ Ցունաստանի դեսպանատան երկրորդ թարգմանը ու երկու քարտուղարներ, որոնց հետ կը գտնուէր Կորնթոսի եպիսկոպոսը։ Հիւրանոցին բարձրաւանդակին վրայ կեցած էին դեսպանատուններէն յանձնարարուած քառասունէնհինգի չափ հիւրեր։ Ներկաներէն ոմանք սննեկապետ Լիմին պէյի միջոցաւ արժանացան Կայս. մեծարանաց։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԶԵԿՈՒՑՈՒՄ.— «Երէկ, ուրբաթ, Սէլամլըքի արարողութենէն ետքը, Վեհ. Սուլթանին կողմէ չնորհուած արտօնութեամբ, Պարսկաստանի դեսպան Էրֆա-իտ-Տէօվլէ ճէնապը Էյրէֆ իշխան Միրզա Րիզա խան եւ Ռումանիոյ դեսպան Պ. Լահովարի պատիւ ունեցան ոչ-պաշտօնապէս ներկայանալու Ն. Վեհափառութեան։»

ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ՀԱՄԱԶԳԵՍՏ.— Երէկ Սէլամլըքի արարողութեան ներկայ գտնուող բոլոր զինուորականները՝ միւշիրներէն սկսեալ մինչեւ պարզ զօրքերը, Կայս. Իրատէի մը համաձայն կը կրէին նոր շինուած սպիտակ համազգեստները՝ ամառուան եղանակին համար։

—Կայս. Իրատէ մը հրամայեց որ Պալատական նուագածուներու խումբին պատկանողներն ալ սպիտակ համազգեստ կրեն։

ՊՈՒԼԿԱՐ Նախարարութիւնը, կ'ըսէ Սէրվէթ, օտար երկիրներ գտնուող պուլկար ներկայացուցիչներուն չրջաբերական մը ղրկելով, յոյս յայտնեց թէ, չնորհիւ վեհ. Սուլթանին, բոլոր խնդիրները պիտի կարգադրուին՝ ընդհանուր գոհունակութիւն պատճառելով։

—Պուլկարիոյ ժողովուրդը, կ'ըսէ Իգտամ, մեծապէս գոհ է Նախարարապետ Բեդրով զօրավարին վարչութենէն եւ այդ առթիւ երախտագիտութիւն կը յայտնէ։ Էսկի Զաղարայի գաւառին ժողովուրդն ալ նոյն միտքով հանրագիրներ մատուցած է նախարարապետին, որուն նպատակն է ներքին խաղաղութիւնը ապահովել ու տեւական ընել եւ իր գերիշխան Պետութեան՝ օսմ. կառավարութեան մտադրութիւններէն ու բաղձանքներէն բնաւ չշեղիլ։

—Տասներչորս հոգիէ բաղկացած աւազակներու խումբ մը ձերբակալուելով Սոֆիա տարուեր եւ հոն բանտարկուեր են։

—Ֆիլիպէի ժողովուրդն ալ ուղերձ մը մատուցանելով Բեդրովի նախարարութեան, երախտագիտութիւն յայտնեց անոր բարւոք վարչութեանը մասին։

ՀԻՃԱԶԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ.—Երէկ ծանուցինք թէ կայս. Իրատէ մը հրամայած է Հիճազի երկաթուղիին շինութեան ծախքերուն համար դրոշմաթուղթեր սահմանել որոնք աստիճանի ու պատուանշանի կայս. Պէրաթներուն վրայ պիտի փակցուին։ Ահասիկ թէ ի՛նչ համեմատութիւն պիտի ունենան այդ դրոշմաթուղթերը.—Վեզիրութեան աստիճան՝ 1000 ղրուշ, Պալա՝ 600, Ուլայի առաջին ու Ռումէլի Պէյլէրպէյի՝ 400, Ուլա երկրորդ ու Միրիմիրան՝ 200, մինչեւ Միւթէմայիզ՝ 100։ Միւշիր՝ 1000, Ֆերիք՝ 500, Միրլիվա՝ 200 եւ դեր-գնդապետ ու գնդապետ՝ 100։ Կրօնական աստիճանաւորներէն՝ 100էն 750։ Պատուանշաններ՝ մինչեւ երրորդ կարգ՝ 50, երկրորդ կարգ 100, առաջին կարգ 500 եւ ականաւոր 1000։ Շքադրամներ՝ ոսկի ու արծաթ Իմթիազ, Իֆթիխար ու Լիագաթ՝ 10։

ՍԵՐՊԻՈՅ դեսպան Սավա Կրուիչ զօրավարը որ արձակուրդ ստացած է, երէկ իրիկուն Պելկրատ ուղեւորեցաւ եւրոպական կառախումբով։

ԶԻՆՈՒՈՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. — Ձեռնհաս պաշտօնարանը որոշեց դատաստանի ենթարկել այն քաղաքային պաշտօնեաները որոնք կը թերանան զինուորագրութեան գործին մէջ։

ԱՄՍԱԹՈՇԱԿ.—Սերվէթ կ'իմանայ թէ կայս. Իրատէ մը հրամայած է մօտ օրերս մէյ մէկ ամսաթոշակ վճարել կառավարական բոլոր պաշտօնեաներուն։

ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՐՏՔԻ ՄԻԱՑՈՒՄԸ.—Բարիզէն չորեքշաբթի օրուան թուականով հեռաձայնը կը գրեն Մոնիթէօրի.—«Երկու հարիւր հոգիէ աւելի եւ քանի մը տիկիններ ներկայ գտնուեցան օսմ. արժէթուղթ ունեցողներու գումարումին զոր կազմակերպած էր օտար արժէթուղթեր ունեցող Ֆրանսացիներու Ընկերակցութիւնը։ Հազար հինգ հարիւր գրաւոր յայտարարութիւններ ալ կը ծանուցանէին թէ առաջուընէ կ'ընդունին տրուելիք որոշումները։ Ընկերակցութեան Նախագահ Պ. Մաչար կը նախագահէր այդ գումարումին։ Ընկերակցութեան տնօրէն Պ. Թոնի Շովէն բացատրեց միացման ծրագիրը. քանի մը ատենաբաններ, որոնց մէջ կայ հրապարակագիր Պ. Վիվանթ, խօսեցան։ Նախագահը յայտարարեց թէ գումարման միակ նպատակն է յանձնաժողով մը կազմել՝ միացման ծրագիրը ուսումնասիրելով, յետոյ կատարուելիք գումարման տեղեկագիր մը մատուցանելու։ Յանձնաժողովը սապէս կազմուեցաւ.—Պ. Պ. Աշիլ Ատան՝ նախագահ Նահանգային պանքերու սէնտիքային, Էօժէն Կէրէն՝ ծերակուտական ու դատական նախկին նախարար, Կէ՝ սեղանաւոր, Էրնէսթ Լըրուա՝ նախկին սեղանաւոր, Մօ՝ ելմտական նախկին պաշտօնեայ եւ տը Մէօրոն՝ նախագահ Քրէտի Ալժէրիէնի։

ՀԻՃԱԶԻ կուսակալութիւնը, կայս. Իրատէի մը համաձայն, տեղեկագիր մը ղրկեց Ձեռնհաս պաշտօնարանին թէ նոյն նահանգին մէջ դեռ ո՛րքան նոր հիւանդանոցներ պէտք է հաստատել, եղած հիւանդանոցներէն ո՛րը պէտք է նորոգել եւ տակաւին ո՛րքան բժիշկներու ու դեղագործներու պէտք կայ։ Ձեռնհաս պաշտօնարանը այդ մասին խորհրդակցութիւն կը կատարէ։

ՄԶԿԻԹՆԵՐԸ.—Ձեռնհաս պաշտօնարանը որոշեց Պոլսոյ մեծ մզկիթներուն բակերու մէջ բացարձակապէս արգիլել չըլըն խանութպաններուն հաւաքումը։

ԻԶՄԻՐԻ մէջ օդերու աննպաստութեանն արմտիքներու գինը բարձրացած ըլլալով, հացի գնոյն վրայ հինգ փարայի յաւելում եղեր է։

Մ. ՆԱՀԱՆԳԱՑ անկախութեան հռչակման տարեդարձին առթիւ, դեսպան Պ. Լէյշման, այսօր, շնորհաւորական ընդունելութիւն մը պիտի կատարէ Սըմմըր Բէլէս օթէլին մէջ, Թարապիա։

ԱՆԱՏՈԼՈՒԻ երկաթուղիին օսմ. Ընկերութեան բաժնետէրերը, Պէրլինի մէջ գումարուելով, վաւերացուցին անցեալ տարեշրջանին հաշուեկշիռները եւ հարիւրին հինգ որոշեցին շահաբաժինը. Նաեւ արտօնեցին վարչական Խորհուրդը որ նորէն 7½ միլիոն ֆր.ի բաժնեթուղթեր շրջաբերութեան հանէ եւ ատոնց հարիւրին վաթսունին առժամեայ վճարումը պահանջէ։

ՍԷԼԱՆԻԿ-ՄԱՆԱՍՏԸՐԻ երկաթուղիին օսմ. Ընկերութեան բաժնետէրերը Պէրլինի մէջ գումարուելով վաւերացուցին 1902ի տարեշրջանին հաշիւները եւ շահաբաժինը հարիւրին հինգ որոշեցին։

ԹՈՒԶԼԱՅԻ ՋՈՒՐԵՐԸ. — Ինչպէս յայտնի է, Թուզլայի մէջ հանքային ջուր մը կայ որ ամէնէն աւելի օգտաւէտն կը խմուի, եւ որ բաւական օգտակար կ'ըլլայ զանազան հիւանդութեանց։ Կայս. Իրատէ մը հրամայեց այդ ջուրերէն մաս մը Կ. Պոլիս բերելով տարրալուծել ու արդիւնքը տեղեկագրել. յետոյ փորձել հիւանդներու վրայ։ Մասնաւոր բժիշկներ այդ ջուրերէն մաս մը շիշերու մէջ դնելով Կ. Պոլիս բերին եւ Համիտիէ հիւանդանոցին յանձնեցին, ուր պիտի տարրալուծուին։

ՊԵՏԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԻՆ օրէնսդիր ճիւղը, մարդահամարի գործողութիւնները աւելի կանոնաւոր կերպով կատարելու համար, ընդարձակ տեղեկագիր մը մատոյց Ձեռնհաս պաշտօնարանին՝ ամուսնութեանց եւ ուրիշ գործողութիւններու մասին իմամներու ու մուխթարներու տեղեկագրութեանց մասին եւլն.։

ԱՆՏԱՌՆԵՐՈՒ ԵՒ ՀԱՆՔԵՐՈՒ Նախարարութիւնը ծանոյց պատկանեալ պաշտօնեաներուն որ օսմ. երկիրներու անտառները աւելի ընդարձակելու եւ նորէն անտառներ հասցնելու մասին հարկ եղած միջոցները ձեռք առնուին։

ՔԱՂԱՔԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ կողմէ գանձուած «Իհթիսապ»ի տուրքերուն 1318ի հասոյթը եղած է 251,607 ղրուշ, անցեալ տարիէն 10,271 ղրուշ պակաս։

ՆՈՒԷՐՆԵՐ.—Թաշըքըշլայի (Գասըմփա) երեւելիներէն վախճանեալ Մահմուտ փաշայի եղբայրը՝ Հաճի Սալիհ պէյ հազար յիսուն օսմ. ոսկի նուիրեց Հիճազի երկաթուղիին։

— Թանզիմիզատէ Խալիտ պէյ, որ անցեալները Սկիւպ գացած էր, հարիւր ոսկի նուիրեր է տեղւոյն արհեստագործական վարժարանին։

ԾԽԱԽՈՏՆԵՐ.— Ելմտական անցեալ 1318 տարւոյն մէջ Ռումէլիի նահանգները տասներկու միլիոն քիլօ ծխախոտ արտադրած են։ Գլխաւոր յաճախորդներն են Ռէժիի վարչութիւնը եւ Աւստրիոյ, Իտալիոյ ու Ֆրանսայի ռէժիները. բայց հիմա ատոնց մրցակից հանդիսացած է նաեւ ամերիկեան սէնտիքան։

ԲԱՄՊԱԿԻ ՍԷՆՏԻՔԱ. — Նիւ-Եորքէն առնուած հեռագիրներու նայելով, Նիւ-Օրլէնսի մէջ մեծ սէնտիքա մը կազմուելու վրայ է, աշխարհի բամպակի ամբողջ վաճառականութիւնը ձեռք անցընելու համար։ Այդ սէնտիքային մասնակից են Լոնտոնի, Լիվըրբուլի ու Նիւ-Եորքի բամպակի մեծ վաճառականները։

ՄԱԼԱԶԿԵՐՏԻ ԵՐԿՐԱՇԱՐԺԸ.—Ձեռնհաս պաշտօնարանը որոշեց որ Մալազկերտի երկրաշարժէն արկածեալներուն տեղական կառավարութիւնը հարկ եղած օգնութիւնը ընէ՝ շէնքերու վերաշինման համար հարկ եղած շինուածանիւթերը հայթայթելու առթիւ։

ՈՒՂՏԵՐԸ.—Որոշուեցաւ որ նահանգներու մէջ ուղտերն ալ բժշկական քննութեան ենթարկուելով իւրաքանչիւր ուղտէ երկու ղրուշ տուրք առնուի։

ԷՐԶՐՈՒՄԻ կուսակալութիւնը գրեց Ձեռնհաս պաշտօնարանին, որ ձիերու սերը բարւոքելու համար, ամէն տարուան աշունին ձիարշաւ մը կատարուի, հանդիսատեսներէն մուտք առնուի եւ ատոր հասոյթէն վճարուին մրցումը շահողներուն տրուելիք մրցանակները. իսկ մնացածը յատկանայ տեղւոյն արհեստագիտական վարժարանին։

ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻՈՅ մէջ չորեքշաբթի օրը ժանտախտէ մէկ դէպք պատահեր է։

ՍՈՖԻԱՅԻ լրագիրները կ'ըսեն թէ Պուլկարիոյ զանազան տեղերը, այս միջոցիս, անընդհատ անձրեւ կը տեղայ։ Ռուսճուքի գաւառին մէջ տեղացած կարկտախառն անձրեւէն 3000 արտավար արմտիքներ գրեթէ բոլորովին փճացեր են, ուրկէ 32,000 ֆր.ի չափ վնաս մը կայ։

ՅՈՒՆԱՑ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԸ.—Ծանուցուեցաւ թէ սեղանաւոր Պ. Մավրոկորտաթօ վեց հազար ոսկի նուիրած է Եէտիգուլէի Յունաց հիւանդանոցին։ Կ'ըսուի թէ նուիրատուին եւ հիւանդանոցի հոգաբարձութեան միջեւ համաձայնութիւն մը գոյացեր է, այդ գումարը գործածելու հիւանդանոցի շէնքին վերաշինութեանը, ինչ որ 20-30 հազար ոսկիի փոխառութիւն մը անհրաժեշտ կ'ընծայէ։

ՄՈՒՏԱՆԻԱՅԷՆ կը գրեն թէ անցեալ իրիկուն Պրուսայէն հոն ժամանող կառախումբը 6րդ քիլոմէթրին վրայ կոխոտեր է իսլամ տղայ մը որ երկաթ գիծերուն վրայ քնանալու երեւոյթը ունէր։ Կը կարծուի թէ տղան նախապէս չարագործներու կողմէ սպաննուած եւ յետոյ հոն դրուած ըլլայ, ոճիրը ծածկելու եւ գործին դիպուածի երեւոյթ մը տալու համար։

«ԱՌ ՆՈՒԻՎՕ».— Ղալաթիոյ հրդեհի աշտարակին ծառայողներէն Խայրի, երէկ իրիկուն, Բերա Բալըգ խանին դրանով ծանրապէս վիրաւորեց Ֆրանչէսքօ անունով մարդ մը։ Պատճառը այն էր թէ Խայրի անկէ անցած ատեն Ֆրանչէսքօ «առ նուէվօ» ըսած էր անոր, որով Խայրի բարկացած էր։

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ
ԷԹԹԷՆ Ժ. ԲԷՍՄԱՋՕՂԼՈՒ
ԵՒ ԸՆԿ.
Ղալաթիա, Վօյվօտա փողոց, թիւ 2

Սոյն դրամատունը սեղանաւորական ամէն կարգի գործեր կը կատարէ, չէքեր կը հանէ Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքներուն եւ արտասահմանի վրայ, կտրոններ կը գանձէ, փոխանակագիրներ կը վճարէ, սակարանի գործողութիւններ կը կատարէ, ամէն տեսակ արժէթուղթերու գնում եւ վաճառում կ'ընէ, վիճակահանութեանց պարգեւներու ստուգութիւնը ձրի կը կատարէ, ևլն, ևլն։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կ'իմանանք թէ Իզմիրեանց մրցանակին ներկայացած երկերէն 40 ոսկի պիտի տրուի Շապին Գարահիսարի Առաջնորդ Տ. Սմբատ վարդապետի երկասիրութեան՝ «Լամբրոնացիին պատմութիւն» որուն քննիչն էր Ռէթէոս էֆ. Պէրպէրեան, եւ 30 ոսկի ալ Խաչիկ Լեւոնեանի երկասիրած Աղթամարայ պատմութեան։

—Կը լսենք թէ Բերայի Թաղ. Խորհրդոյ Ատենապետ Վսեմ. Մամիկոնեան Միքայէլ էֆ. տակաւին կը պնդէ իր հրաժարականին վրայ, պատճառաբանելով ինչ ինչ թաղային խնդիրներ՝ որոնց անմիջական լուծմանը համար կը փափաքի որ ստիպողութիւն տրուի։

—Մայր վարժարանը, որ ըստ Կազմական Կանոնագրի, 8-9 տարիներէ ի վեր տարեկան մրցանակաբաշխութիւն սարքած չունէր, որոշուած է Ս. Պատրիարքին նախագահութեամբ, յուլիս 6ի կիրակի օրը պարգեւաբաշխութեան հանդէս կատարել Ս. Խաչ Տաճարի յարակից պարտէզին մէջ, որուն համար այժմէն պատրաստութիւններ կը տեսնուին։

—Մանչեսդըրի ազգայինները Տ. Թորոս քահանայ Ջուղայեցիին տեղ յարմարագոյն ընտրելի եկեղեցական մը կը փնտռէին. ինքնէկ Տ. Յակոբ քահանան հոն գացած էր, եւ ցնոր տնօրինութիւն կը պաշտօնավարէր։ Այժմ Մանչեսդըրի ողջամիտ մասը փափաք յայտնած է այս անգամ Պատրգիւղի քարոզիչ Դուրեան Տ. Ղեւոնդ վարդապետը հրաւիրել, հոն պաշտօնավարելու համար։

—Թիֆլիսէն կը գրեն.— «Թեմիս Ս. Առաջնորդը, որ օրէնքով Ներսիսեան դպրանոցի Հոգաբարձութեան նախագահ է եւ օրէնքին առջեւ դպրանոցի վերաբերութեամբ միակ պատասխանատուն, վերջերս նոյն Դպրանոցի Հոգաբարձութեան երկու թուղթ է ուղղած. առաջինով Ս. Առաջնորդը կը յայտնէ Հոգաբարձութեան թէ Դպրանոցի կրօնքի ուսուցիչները կ'արձակէ, իսկ երկրորդ գրութեամբ կ'առաջարկէ նոր հոգեւորական տեսուչ ընտրել եւ տեսուչն ու բոլոր ուսուցիչները արձակուած համարել։ Պէտք է գիտնալ որ Ներսիսեան Դպրանոցի համար ուսուցիչներ կը հրաւիրուին ամէն տարի։»

—Թիլաւէն կը գրեն թէ յունիս 4ին գիշերը այրեր է Ս. Սարգիս եկեղեցիի բակին մէջ գտնուած նախկին ծխական ուսումնարանի շէնքը, որուն կէսը վարձու տրուած էր Արչիպալտիլի ընկերութեան ատաղձագործարանին, որու մէջ հրդեհի միջոցին քնացած երկու արհեստաւորներ ազատուեր են, իսկ իրեղէնները ու գործիքները այրեր են։ Ատաղձագործարանը 2000 րուպլիի մօտ վնաս կրեր է։

—Ս. Պատրիարքը շնորհաւորական այցետոմս ղրկեց Քաղաքական Ժողովի երկու անդամներուն՝ Գրիգոր էֆ. Խտրեանի եւ Գրիգոր էֆ. Գարակէօզեանի, իրենց անուանց տօնախմբութեան առթիւ։

—Կիլիկիոյ Տ. Սահակ Ս. Կաթողիկոսը իր անդրանիկ Կոնդակէն օրինակ մը Պատրիարքարան ղրկած էր, նամակով մը յանձնարարելով որ կարդացուի Պոլսոյ եկեղեցիներուն մէջ եւ միեւնոյն ատեն զեկուցանելով թէ Պոլսոյ Պատրիարքութեան իրաւասութեան ներքեւ գտնուող բոլոր Առաջնորդական Վիճակներուն ալ ղրկած է մէյմէկ օրինակ այդ Կոնդակէն։ Պատրիարքարանի շրջանակներուն մէջ ինչպէս նաեւ Խառն Ժողովի անդամներուն զարմանք պատճառեր է այս զեկոյցը, որ իրաւասութեան խնդիր կրնայ յարուցանել Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան ու Կ. Պոլսոյ Պատրիարքարանին միջեւ, վասն զի հոգեւոր պետ մը իր խօսքը անո՛նց միայն կրնայ ուղղել որոնք ուղղակի իր իրաւասութեան ներքեւ կը գտնուին։

—Ս. Պատրիարքը մօտերս պիտի այցելէ Կայս. Թանգարանը։

—Վանէն կը հաղորդեն թէ Առաջնորդարանի ժողովներուն որոշումով՝ Հմայեակ սարկաւագին կրօնական աստիճանը առնուած է՝ իր անպատշաճ արարքներուն պատճառաւ։ Իսկ Տ. Պետրոս Վրդ. եւ Տ. Ստեփան քահանայ պաշտօնազրկութեան ենթարկուեր են։

—Ազն. Մկրտիչ էֆ. Խասեան երէկ մայրաքաղաքս հասաւ։

—Վենետիկի Մխիթարեան միաբանութեան Պատրգիւղի վարժարանին մրցանակաբաշխութեան հանդէսը պիտի կատարուի վաղը՝ կիրակի, ժամ 7ին։

—Պարտիզակի Բարձրագոյն Վարժարանի ուսուցիչներէն Մինաս էֆ. Ծալեան եւ Արշակ էֆ. Նագուպեան առջի օրը մայրաքաղաքս եկան, իրենց հետ բերելով վարժարանին գիշերօթիկ աշակերտները։

—Ուսումնական Խորհուրդը իր շաբաթական նիստը գումարեց երէկ Ղալաթիոյ խորհրդարանին մէջ եւ հետեւեալները որոշեց. 1. Ս. Պատրիարք Հայրը գրով մը հաղորդած էր ուսուցչական ընտրելեաց ներկայ տարւոյ հարցաքննութեանց առթիւ, մատուցեալ յիշատակագրին վրայ Ազգ. Վարչութեան ինչ ինչ որոշումները եւ հրահանգները. այս պաշտօնագիրը ի ներկայութեան Ն. Սրբազնութեան, որ հաճեցաւ Խորհրդոյ հրաւէրին վրայ նախագահել, ուշադրութեան առնուեցաւ եւ յետ խորհրդակցութեանց, արժան դատուեցաւ, ուրիշ տարիներու նման այս տարի եւս օգնական-ուսուցչի եւ օգնական-վարժուհիի ընտրելեաց քննութիւնը, որ տեղի պիտի ունենայ յառաջիկային, ուրոյն քննիչ Յանձնաժողովի մը միջոցաւ։ Այս առթիւ որոշուեցաւ, ինչպէս անցեալ նստին կարգադրուած էր, հրաւիրել Խորհրդոյ յառաջիկայ նստին, ուսուցչական ընտրելեաց եւ շրջանաւարտից քննիչ Յանձնաժողովները՝ նախնական խորհրդակցութիւն մը կատարելու համար, եւ անկէ վերջ գործի ձեռնարկել։—2. Ս. Պատրիարք Հայրը Սահակ-Մեսրոպեան գրական մրցանակաբաշխութեան հանդէսին առթիւ, հրաւէր ուղղած էր Խորհրդին։ Որոշուեցաւ խմբովին ներկայ գտնուիլ այս հանդէսին։—3. Ազգ. վարժարանաց դասագրոց ցուցակին վերաքննութեան առթիւ, Ենովք Թէյեան, Սմբատ Դաւթեան, Գարեգին Դավաֆեան, Վահրամ Մարգարեան էֆէնտիները ներկայացուցած էին ինչ ինչ դասական գրքեր, եւ կը խնդրէին անոնց երկրորդ տպագրութեան առթիւ կանոնական քննութեան ենթարկել այդ գիրքերը եւ վաւերացնել։ Խորհուրդը որոշեց նոյն գիրքերուն վրայ կատարել պէտք եղած քննութիւնը եւ յետ այնորիկ գործադրել կարեւորը։

ԱԶԴ

Ղալաթիոյ Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ Խնամակալութիւնը կը ծանուցանէ թէ յառաջիկայ կիրակի (22 յունիս 1903) Ս. եկեղեցւոյն Տօնախմբութեան առթիւ Ամեն. Սրբազան Պատրիարք Հայրը հանդերձեալ է Ս. Պատարագ մատուցանել եւ իր հոգեշունչ եւ պերճախօս քարոզութեամբ հոգեւորապէս մխիթարել բարեպաշտ ուխտաւորները։

17 յունիս 1903 Ղալաթիա (Կնիք)

Ծանօթ. Սկզբնաւորութիւն ժամերգութեանց ի ժամ 11½, Ս. Պատարագի՝ 2։

Ս. ՓՐԿԻՉԵԱՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հոգաբարձութիւնս շնորհակալութեամբ կը ծանուցանէ թէ Նիկոմիդիոյ Թեմերէն Ատաբազարի Ս. Կարապետ եկեղեցւոյ մէջ ի նպաստ ազգ. Հիւանդանոցիս [illegible] պնակէն, 17 մարտ 1902էն մինչեւ 17 մարտ 1903, մէկ տարուան միջոցին 25 օսմ. ոսկւոյ հասոյթ մը գոյացած է ի ձեռն տեղւոյն Թաղ. Խորհրդոյ գանձապետ Մ. Կարապետ էֆ. Բարթիկեանի եւ ղրկուած է մեզ նոյն պատ. Թաղ. Խորհրդոյ կողմէ։

Ուստի ներկայիւս հրապարակաւ մեր ջերմագին շնորհակալիքը կը յայտնենք թէ՛ նոյն Խորհրդոյն ազնիւ անդամոց եւ ի մասնաւորի գանձապետին եւ թէ համայն նուիրատու բարեպաշտ ազգայնոց քաղաքին։ (Հոգաբարձութիւն)

ԲԵՐԱՅԻ ԱՂՔԱՏԱԽՆԱՄԸ

Աղքատախնամս կը փութայ ծանօթացնել թէ ապրիլ 18էն մինչեւ այսօր հետեւեալ նուիրատուութիւնները եղած են. Վսեմ. Գրիգոր խան Շամտանճեան՝ իր որդւոյն Մկրտութեան առթիւ (216) ղշ., Միհրան էֆ. Շամտանճեան՝ իր սանի Մկրտութեան առթիւ (216), Վսեմ. Նշան էֆ. Դազաղեան՝ ի յիշատակ Տիկ. Աղաւնի Դազաղեանի (108), Ստեփան էֆ. Մեսրոպեանի մահուան առթիւ (100), Յարութիւն էֆ. Ինճիճեանի դստեր Մկրտութեան առթիւ (40), Միջագիւղէն բարեսէր Տիկնոջ մը կողմանէ, Տօքթ. Աճէմեան պէյի ձեռամբ (27), Վարդան էֆ. Սէթեանի մահուան առթիւ (20), Տիկին Հարիման Ոսկեմամի մահուան առթիւ (20), Խնդիր էֆ. Սիմոնեան՝ իր որդւոյն Մկրտութեան առթիւ (10), Մարտիկ էֆ. Գրիգորեան մէկ ոչխար, Գրիգոր էֆ. Եվրէնեան մէկ ոչխար։

Ազնիւ նուիրատուաց մատուցանելով բազմաթիւ հիւանդաց եւ կարօտելոց շնորհապարտ զգացմանց հաւաստիքը։

Ի դիմաց Աղքատախնամի

Ատենադպիր	Ատենապետ
ՏՕՔԹ. Տ. ԳԱԲԱՄԱՃԻ	ՏՕՔԹ. Տ. ԱՃԷՄԵԱՆ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

Տնտեսական Խորհրդոյ

Ազգային Պատրիարքարանի եւ Թաղական Խորհրդարաններու մէջ գործածելի հաշուետումարաց ինչպէս նաեւ Պատրիարքարանի թղթեղէն պիտոյից գնման նուազուրդիս մասնակցող յանձնառուներն Տնտեսական Խորհրդոյ վերջին նստին ներկայացած չըլլալով, որոշուած է Խորհրդոյ յառաջիկայ նստին մէջ, ի 25 ամսոյս, կատարել վերջնական նուազուրդը։ Հետեւաբար, վերստին կը հրաւիրուին յանձնառուներն, նոյն օրն, չորեքշաբթի, ժամ 8-10 ներկայանալ անվրէպ Տնտեսական Խորհրդոյ ի Պատրիարքարան, եւ մասնակցիլ այդ նուազուրդին։

Վաղը, ժամը 8ին (Ը. Թ.) Պայպըլ-Հաուզի մատրան մէջ պիտի կատարուի ողբացեալ Վեր. Կ. Պետիկեանի (Դիւսակ) մահուան տարեդարձին առթիւ յիշատակի պաշտօն մը։ Հրաւիրուած են խօսիլ Տր. Ճ. Ք. Կրին, Տր. Հ. Ս. Պարնըմ, Վեր. Յ. Դ. Գրիգորեան եւ Բրոֆ. Յ. Հ. Ճէճիզեան։

Այսօրուան Հեռագիրներ

(ԱԺԱՆՍ ՏԸ ՔՈՆՍԹԱՆԹԻՆՈՊԼ)

ԱԹԷՆՔ, 2 յուլիս.—Պ. Տէլեանիս, երէկ, Երեսփ. ժողովէն մեկնելու պահուն, ժողովուրդը համակրական արտայայտութիւն մը ըրաւ անոր եւ մինչեւ բնակարանը ընկերացաւ։ Պ. Տէլեանիս, բանախօսութիւն մը ընելով ժողովուրդին, դատապարտեց իր կուսակցութենէն բաժնուող երեսփոխանները։

—Երեսփ. Ժողովը յունիս ամսուան համար առժամեայ նկատացոյց մը քուէարկեց այսօր։ Նիստէն ետքը կռիւներ տեղի ունեցան ժողովատեղիին շէնքին շուրջը։ Գաւազանի հարուածներ փոխանակուեցան։

—Ժողովատեղին շուրջը զինուորներ կը սպասեն. բայց քաղաքը կատարելապէս կը պահէ իր հանդարտ երեւոյթը։ Երեսփոխան մը, այսօր, առաջարկեց որ ժողովը, փոխանակ իրիկուան, առտուները սկսի իր նիստերուն։ Այդ առաջարկութիւնը 73ի դէմ 127 ձայնով ընդունուեցաւ, որով նիստը դադրեցաւ։

—Միջոցներ ձեռք առնուեցան, որպէս զի իրիկուան նորէն ցոյցեր տեղի չունենան։

—Կ'ըսուի թէ Բիրէոսի մէջ աղմկալից միթինկ մը գումարուեր է՝ Կորնթոսի խաղողներուն մնացորդը մէկ կողմ թողուած ըլլալու լուրին վրայ։ Մանրամասն տեղեկութիւն չկայ։

ՊԷԼԿՐԱՏ.— Երէկ իրիկուան հացկերոյթին ատեն Բեդրօ Ա.ի արտասանած ճառին պատասխանելով, Ծերակոյտին նախագահ Պ. Վէլիմիրովիչ գովեց թագաւորը՝ իբրեւ երկրասէր ու յառաջդիմասէր. յայտարարեց նաեւ թէ նոր Սքուբշինան իր բոլոր ջանքերը պիտի նուիրէ բանակին։

—Պաշտօնաթերթը կը հրատարակէ նոր պետական Խորհուրդին անուանումը՝ սապէս.—Նախագահ՝ զօրավար Սավա Կրուիչ, դեսպան Կ. Պոլսոյ, դեր-նախագահ՝ Պ. Տէմէթր Ռատովիչ, նախագահ վճռաբեկ ատեանին, եւ անդամ՝ Պ. Պ. Բասիչ, Սիմիչ, Վուիչ եւայլն։

—Դեսպանական մարմինին փոփոխութեան մասին տակաւին վերջնական որոշում մը չէ տրուած։

—Բեդերսպուրկի սերպ դեսպան Պ. Նովաքովիչ պիտի շարունակէ իր պաշտօնը։

ՎԻԷՆՆԱ.— Ֆրէմտէնպլաթ կ'ըսէ թէ կայսրը իրեն վերապահեր է՝ Քէօրպէրի դահլիճին հրաժարման մասին տրուելիք որոշումը։

ԲԷՇԹԱ.— Պաշտօնաթերթը կը հրատարակէ Պ. Բէրզեւիչիի անուանումը՝ իբրեւ կուսակալ Խրուաթիոյ։

ՆՈՐՏԷՆԷՅ.—Գերմանիոյ Նախարարապետ ֆոն Պիւլով կոմսը հոս ժամանեց։

ՊՈՒՔՐԷՇ.—Ռումանիոյ նախարարապետ Պ. Ստուրտզա, վաղը, Քարլսպատ պիտի ուղեւորի՝ անձը դարմանելու։

(ԱԺԱՆՍ ՆԱՍԻՕՆԱԼ)

ԲԱՐԻԶ, 3 յուլիս—Երեսփ. Ժողովը, առանց վիճաբանութեան, վաւերացուց Պ. Պ. Տէլէլի ու Օրիի ընտրութիւնները։

—Երեսփ. Ժողովը ընդհանուր ներում մը քուէարկեց քաղաքական բոլոր յանցաւորներուն համար, բաց ի անոնցմէ զորս գործած են Գերագոյն Ատեանին կողմէ դատապարտուածները եւ կրօնական միաբանութիւնները։

ԱԹԷՆՔ.—Այսօր նորէն ժողովրդական ցոյցեր եղան ի նպաստ Պ. Տէլեանիսի։

ՎԻԷՆՆԱ.—Նախարարական տագնապին լուծումը նորէն յետաձգուեցաւ։

ՊՈՒՔՐԷՇ.—Ռումանիոյ մէջ կը շարունակեն գէշ օդերը։ Կ'ենթադրուի թէ հունձքերուն հարիւրին երեսունը փճացած է։ Արմտիքներու գինը չափազանց բարձրացաւ։

—Կ'ըսուի թէ Պուլկարիոյ Ֆէրտինանտ իշխանը ներկայ պիտի ըլլայ Ռումանիոյ բանակին մեծ ռազմափորձերուն։

ՍԱԿԱՐԱՆ

Այսօր, Հայոց Ս. Գրիգոր Լուսաւորչի Տօնին առթիւ, Սակարանը գոց կը մնայ։

—Երէկ իրիկուան դէմ գիները թէեւ ինկան քիչ մը, Հրեայի մը մեծաքանակ ծախելուն համար, բայց Սակարանին գոցուելէն վերջը Բերայի մէջ դարձեալ գրեթէ գտան իրենց վիճակը, անանկ որ երէկ իրիկուն պահ մը օսմ. քոնսոլիտէն 34 ղրշ. 28 փարա եղած էր, նորէն 34 ղրշ. 35 փարա եղաւ։ Այսօր ալ թէեւ Սակարանը գոց, բայց Սակարանէն դուրս եւ Բերայի մէջ նորէն կը գնեն եւ հաստատ կը բռնեն, նոյն իսկ այս իրիկուն բարձրացում մը յուսալով։ Մ. Հ.

ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ԱԶԴ.—Հանրային Պարտքի Վարչական Խորհուրդը կը ծանուցանէ 4% Բրիօրիթէ պարտաթուղթերէն ունեցողներուն թէ 1890 ապրիլ 15/27ի Կայս. հրովարտակին ԺԴ. յօդուածին տրամադրութեան համաձայն, ջնջուած պիտի նկատուին այն բոլոր կտրոնները որոնք գանձուած չեն իրենց պայմանաժամէն մինչեւ վեց տարի։ Հետեւաբար Հանր. Պարտքի Սնտուկին պիտի մնան յիշուած պարտաթուղթերուն 14 թիւ այն կտրոնները, որոնց պայմանաժամը կը սկսի 1897 սեպտ. 1/13ին, եթէ չգանձուին մինչեւ 31/13 սեպտեմբեր 1903

* * *

Հանր. Պարտքի Վարչական Խորհուրդը կը ծանուցանէ Հանր. Պարտքի Թուղթերէն ունեցողներուն թէ, 1881 դեկտ. 8/20ի Կայս. հրովարտակի Ե. յօդուածին 5րդ հատուածին տրամադրութեան համաձայն, ջնջուած պիտի նկատուին այն բոլոր կտրոնները որոնք գանձուած են Պարտքի Վարչութեան պիտի մնան, եթէ չգանձուին մինչեւ 31/13 սեպտ. 1903։

15—16

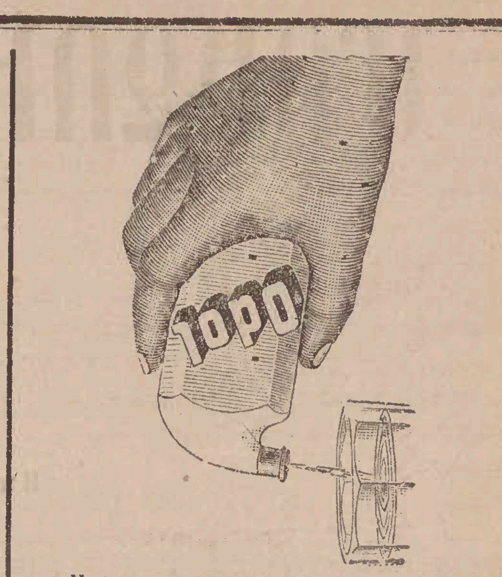

Աշխարհիս լաւագոյն մաքրողական փոշին է ակռաներու համար։
Գին 10 ղրուշ։ 425.—

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852
Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ
396 ՄԵԾ-ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396
ԽԱՆԻ ԳԱՐԵՋՐԱՏԱՆ ՎՐԱՅԻ ՅԱՐԿԸ
(Ճիլօ Զաւաքճեանց դէմը)

Նուրբ, ճաշակաւոր եւ դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար եւ նման բնականի, դէմքի ձեւաւորութիւն, ըստ տարիքի, ծամողութիւն, եւ ազատ արտասանութիւն երաշխաւորեալ։ Ինչպէս նաեւ կատարելագործեալ ակռաներու միջոցաւ առանց ցաւի ատամնահանութիւն։

Զմեռները կիրակի օրերն ալ, (մինչեւ կէս օր) ինչպէս նաեւ ամէն օր, (մինչեւ կէս գիշեր) հիւանդ կ'ընդունին։

ՆԿԱՐԻՉ

Նկարիչ-արուեստագէտ Պ. Արմենակ Ֆընտըգլեան որ հինգ տարի Բարիզի մէջ կատարելագործած է նկարչութեան արուեստը, Պոլսոյ Գեղարուեստից վարժարանին աշակերտել յետոյ, պատրաստ է ամէն նկարչական գործ կատարելու (գարագալէմ) խիստ գոհացուցիչ պայմաններով, ամէնէն նրբաճաշակներն իսկ գոհացնելու աստիճան։ Այս նկարիչ-արուեստագէտը կը պատրաստէ s'après nature նկարներ, ակրանտիսմաններ կը հանէ, շատ բնական նմանութեամբ ու խնամոտ աշխատութեամբ։ Իբր յաջող բորթրէթիսթ մը՝ կատարեալ նրբութեամբ ու իրականութեամբ կը պատկերացնէ դիմագիծները։ Գինները դիւրամատչելի ու չափաւոր են, տրուած խնամեալ աշխատութեան փոխարէն։ Գեղեցիկ կենդանագիր մը ունենալու համար՝ կ'արժէ սոյն արուեստագէտին դիմել, որ ոչ մէկ ջանք կը խնայէ՝ կատարեալ աշխատութիւն մը երեւան բերելու համար։ Դիմել Արեւելքի խմբագրատունը։

ԱԼԷՄՇԱՀ ՕՆՆԻԿ

Երկար տարիներէ ի վեր «Ալէմշահեան եղբարք» անունով ընկերակցաբար հաստատած մեր դերձակի վաճառատունը բաժնած ըլլալով, ընկերներէն դարձեալ Բերա, մեծ պողոտայ, Վենետիկ փողոց թիւ 5 ապարթըմանի դերձակի վաճառատան մէջ իմ անունս եւ հաշւոյս կը շարունակեմ դիւրամատչելի գիներով, վերջին նորաձեւութեանց եւ յաճախորդներու ճաշակին համեմատ չափի վրայ հագուստներ պատրաստել։

Այն անձանց որոնք մեծագումար վճարումներ ընելով հանդերձ դարձեալ ճաշակնուն համաձայն զգեստներ չկրնալ ձեռք ձգելնուն կը գանգատին, կը յանձնարարենք ուրեմն Ալէմշահ Օննիկ էֆէնտի յիշեալ վաճառատունը որ իր ապրանքները Եւրոպայի լաւագոյն եւ վստահութեան արժանի գործատուններէն կը հայթայթէ, ինչ որ բոլոր յաճախորդներու ճաշակին ու նորաձեւութեան պայմանները կը գոհացնէ լիովին։

{Էն Առաջ Սա Կարդացէք}
ՀՈՎԱՆՈՑԱՎԱՃԱՌ
ՄԻՀՐԴԱՏ ՀԱՅԿԱԶՆ

Քանի մը հարիւր կամ հազար ղրուշ ծախսելով կը գնէք կամ շինել կու տաք զգեստ, շալիկ, ֆէս եւ գլխարկ՝ վայելելու եւ վայլեցնելու համար։ Աղէկ։ Բայց ի՛նչ օգուտ, եթէ անձրեւի մը բռնուիք ու եթէ հովանոց չունենաք — կամ անձրեւ չանցնող հովանոց մը — ատոնք ամբողջ կը բծուրին եւ նորութեան շէնքնորհքը չի մնար վրանին։ Ուստի, խնամով շինուած, ձեւաւոր եւ բնաւ անձրեւ չթափանցող ՀՈՎԱՆՈՑ մը գնեցէք Ղալաթիոյ հռչակաւոր հովանոցավաճառ Միհրդատ Հայկազնէն։ Գոհ կը մնաք։

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՆԵՐԿԵՐ
Շէնքերու Ներքին եւ Արտաքին մասերու
ինչպէս եւ պատասխանի յատուկ
Աժան, տոկուն, հոտ չունին, դիւրագործածելի, կրակի եւ ջուրի կը դիմանան
Պոլսոյ մէջ միակ կեդրոնատեղին՝
Կալաթա, Ինայէթ խան, թ. 80
19—26 Գ. ԱՃԷՄԵԱՆ

ՏՈՄԱԹԷՍ
ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ՈԳԵԼԻՑ ԸՄՊԵԼԻՆԵՐՈՒ
Ղալաթիա, Տոմուզճիլար փողոց, թ. 13

Յիշեալ վաճառատան մէջ կը գտնուին ամէն տեսակ ընտիր ոգելից ըմպելիներ եւ մանաւանդ Պալքան գինիներու ամէնէն ազնիւ տեսակը։ Գնեցէք գոհ պիտի մնաք։ 10—20

Յանձնարարեցի իմ հիւանդներուս որ ինֆլիւէնզայի հետեւանքը եղող սաստիկ հարբուխին եւ նմանօրինակ ուրիշ հիւանդութեանց համար գործածեն տաք կաթի խառնուած Քրոնտորֆի հանքային ջուր, եւ լաւագոյն արդիւնքը ձեռք բերի։
ՏՕՔԹ. ՍԹԷՓՈՒԼԻՍ

ՄՈՒՉՈՒԱԼ ԼԱՅՖ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. ՆԻՒ-ԵՈՐՔԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1843ԻՆ

Պահեստի գումար ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՐ 981 ՄԻԼԻՈՆ 518.483.42 Ֆրանք

Ապահովագրական ամէն կարելի դրութիւնները կը գործադրէ. խառն ապահովագրութիւն, ամբողջ կեանք, զաւակաց դրամագլուխ, ցմահ եկամուտ, եւայլն

Մուչուալ Լայֆի սակագինը եւ ապահովագրութեան զանազան դրութիւնները չուսումնասիրած մի ապահովագրուիք. — Առաւաւելեան պայմաններ, վճարմանց դիւրութիւնք։ Տեղեկութեանց համար դիմել առ Պ. Ֆ. ՀԷՌ, ընդհանուր գործակալ, Ինաճէթ խանի դէմը, Վօյվօտա խան, Ղալաթիա, Կ. Պոլիս։ 579

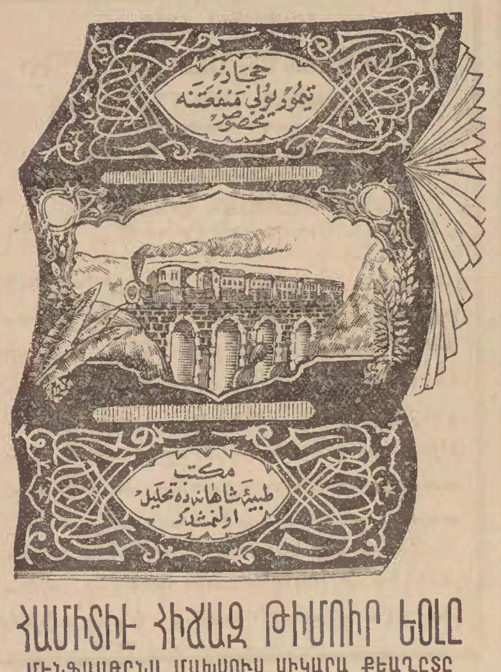

ՀԱՄԻՏԻԷ ՀԻՃԱԶ ԹԻՄՈՒՐ ԵՕԼԸ

ՄԷՆՖԱԱԹԸՆԱ ՄԱԽՍՈՒՍ ՍԻԿԱՐԱ ՔԵԱՂԸՏԸ

Գա Իուսէի Սէնիյէի նազրէբը Բասիչանի իմալ օլունմըշ տըր:

Իչպու քեաղըտ Ֆրանսանըն էն մէշհուր սիկարա քեաղըտը ֆապրիգալարընտան «Լօզէֆ Պարտու»նըն իմալաթխանէսինտէ եարըլմագտա վէ էզ հէր ճիհէթ մէմալիքը օսմանիյէտէ սարֆ ու իսթիհլաք էտիլէն քեաղըտլարը ֆաիգ պուլունմագտա տըր։

Թէրքիպի չէրաիթը սըհհիյէյի հաիզ օլտըղը վէ ըլըրինճ վէ քէթէն լիֆ պիր մըզտարտա մէվատտը թէաֆիւն մաստէյի հավի պուլունտըղը պատէթթահլիլ Մէքթէպը Թըպպիյէյի Շահանէնին 17 չուպաթ սէնէ 319 թարիխլի թաստիգնամէսիյլէ իսպաթ էտիլմիշ տիր։

Իչպու քեաղըտ իւչ նէվէ այրըլըպ պիրինճի նէվ 150 եափրագտան իպարէթ օլարագ եիրմի բարայա, իքինճի նէվ 132 եափրագ օլարագ օն բարայա վէ իւչիւնճի նէվ 80 եափրագտան իպարէթ օլարագ պէչ բարայա սաթըլմագտա, պիրինճի նէվ գութուլարընտա ալթմըշար, իքինճի նէվտէ տօգսանար վէ իւչիւնճի նէվտէ եիւզ եիրմիչէր քեաղըտ պուլունմագտա տըր։

Գութուլարըն վէ քեաղըտլարըն գաբագլարը իւզէրինտէ Հիճազ Թիմուր եօլը գոմփանիային մէօհրի պուլունմագտա տըր։

Պութիւն պիր գութու սաթըն ալանլարա պիրինճի նէվտէն 100տէ 15, իքինճի վէ իւչիւնճի նէվտէն 100տէ 10 թէնզիլաթ իճրա օլունըր։

Մահալը իմալ վէ ֆիւրուխթը Սթամպօլտա Համիտիյէ ճատտէսինտէ Թիւֆէնք Խանէսի Բաշը խանընտա 7 նումէրօ տըր։

ԼԻՒՐՊԷՆ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ

Հաստատուած 1838ին

Դրամագլուխ եւ պահեստի գումար ընկ.

76 միլիոն ֆրանք

Կեդրոնական վարչութիւն Բարիզ, Բէլֆէյէ փողոց թիւ 8 եւ 10

—o—

Գործակալութիւն Կ. Պոլսոյ Ղալաթիա Վօյվօտա, Լօբանտօ խան. Դրամատուն Ընկերութեան, բոլոր Թուրքիոյ համար, ուր որ Լիոնէ։

ԲՈԼՈՐ ԵՐԱԽՏԵՑՔ ԱԿՌԱՑ ԿԸ ՀԱՆԵՆ

Ընկեալ որոշեալ ժամանակի մը մէջ տեղի կունենայ, սակայն անոնցմէ շատերը սատրիկ ցաւոք եւ անհանգստութեամբ կը հանեն։ Ուստի պէտք է սորուիլ մանուկներուն.

Շիշերու վրայ սոսր ուշադրութիւն ընել պէտք է։

SCOTT'S EMULSION

որոնց ակռայ հանած ատենին բոլոր ցաւերէ եւ աղետներէ զանոնք կը փրկէ։

ԸՍԳՕԹԻ ԲՈՂԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

տղայական վիճակերու համար՝ շատ կարեւոր տղայական դեղ մըն է. անոնց կատարեալ առողջութիւն կուտայ եւ զանոնք նոյն վիճակի մէջ կը պահէ։ Խմող Ձեր զաւակները առողջ եւ զօրաւոր մեծնան շնորհիւ

ԸՍԳՕԹԻ ԲՈՂԱԴՐՈՒԹԻՒՆ։

Բոլոր դեղագործները եւ դեղավաճառները կը ծախեն։

24

ՌՕՍԻԱ

COMPAGNIE ROSSIA D'ASSURANCES

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՌՈՒՍԻՈՑ ԿԱՅՍԵՐ 1881Ի ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ ԱՐՏՕՆԵԱԼ

Ընկերութեան կեդրոնատեղին, Բեդերսպուրկ

Ընկերութիւնը խիստ նպաստաւոր պայմաններով ապահովագրութիւններ կը կատարէ ընդդէմ հրդեհի, ամէն տեսակ արկածներու, ճամբորդութեան պատահարներու, երկրաշարժի ու չորհնալի մէջ. ապրանքներու փոխադրութեան ու նաւերու սառոյցէ խորտակուելու դէմ, ինչպէս նաեւ կեանքի վրայ, ամէն կարգի պայմաններով։

Ընկերութեան դրամագլուխը, ամբողջապէս վճարուած	10,666,667 ֆ.
Երաշխաւորութեան գումար	12?,000,000 »
Ապահովագրեալներուն վճարուած գումար	249,400,000 »
1901 տարուան մէջ գանձուած ապահովագին ու տոկոս	54,000,000 »

Ընդհանուր Տնօրէն Ա. ՀԻՐՄԻԽ

Ընդհ. գործակալ Թուրքիոյ համար ԹԷՕԴՈՐ ՌԷՊՊԷՆ

Ընդարձակ մանրամասնութեանց համար դիմել, Ղալաթիա, քարափին վրայ, հին մաքսատան տեղը գործակալութեան գրասենեակը։ 524

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻ

Ամէն ամիս երկու անգամ կը բանին Լիվրփուլի եւ Արեւելքի միջեւ

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոն
Իվէրնիա	18900	Սիլվանիա	559[illegible]
Սաքսոնիա	18900	Քաթալոնիա	484
Լուքանիա	12950	Վէրլա	3229
Քամբանիա	12950	Բավիա	2945
Սուլթանիա	8845	Թիրիա	2936
Ումպրիա	8128	Սիբրիա	2935
Էթրուրիա	8120	Սամարիա	2558
Սէրվիա	7392	Ալէքթօ	218
Ուրանիա	7269	Շէրպուրկ	161

Շէրպուրկ չոգենաւը, Նաւապետ Քէրպինէս, ընդհանուր վաճառքով Լիվրփուլէն հոս կը սպասուի յուլիս 4ին։

Դիմել առ ՃՕԼԻ եւ ՍԻԿԸՐ Joly et Seagor

Մէյմէնէթի խան, թիւ 6, 7, 8 Ղալաթիա, Թաքսիմ փողոց։ 25

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվրփուլի. Պօրտօյի Միջերկրականի եւ Սեւ Ծովի միջեւ բանող շոգենաւք

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ռամսէգ	3000	Թիպս	2500
Անպիս	3000	Նէմթիս	2400
Թէպայը	3000	Օսայրիս	2250
Բեանորուս	3000	Բէրա	2250
Ճարոս	3000	Մֆինքս	2000
Օսմանլի	3000	Կասբրնէ	1500
Դարիօթիս	2500	Գիւլեթ	150

Դիմել առ Ճ. Վ. ՈՒԻԹՈԼ եւ ԸՆԿ.

Ուիթոլ խան

ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ եւ ԸՆԿ.

Արտօնատէր ԶԱՐԵՀ ԽՈՒՄՈՒՇԵԱՆ.

ԻՒՆԻՕՆ

ՀՐԴԵՀԻ եւ ԿԵՆԱՑ

Ապահովագրական Ընկերութիւն

Հաստատեալ ի Բարիզ 1828—1829

Վանտոմի հրապարակ թիւ 9 սեփական շէնքին մէջ

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ

Մինչեւ 1900ի վերջը հատուցեալ վնասներ	252	Միլիոն ֆրանք
1900ին գանձուած ապահովագին	21	» »
Դրամագլուխ եւ պահեստ	107	» »
Ընթացիկ ապահովագրութիւններ 1900ին	19	Միլիառ »

ԿԵՆԱՑ ՃԻՒՂ

Մինչեւ 1900ի վերջը հատուցեալ վնասներ	120	Միլիոն ֆրանք
Ընթացիկ ապահովագրութիւններ 1900ին	260	»
Դրամագլուխ եւ պահեստ	153	» »
1900ին գանձուած ապահովագին	17	» »

Արեւելքի համար մասնաւոր սակացոյց գնդլեալ գիններով։ Նպաստաւոր պայմաններ անհամեմատ կերպով աւելի գիւրացնեն քան ուրիշ ո՛ եւ է ընկերութեան պայմանները։ Շահաբաժիններու տարուէ տարի անմիջական վճարում. որով ալ իւրոյ ապահովագրուողը ԶԵՐԾ են այն վնասներէն եւ յուսախաբութիւններէն, որոց կ'ենթարկուին միշտ այն անձինք որ Շահաբաժիններու բարդման (accumulation des bénéfices) ՑՈՒՌ եւ ՎՆԱՍԱԿԱՐ դրութեամբ գործող ընկերութեանց կ'ապահովագրուին։

Ընկերութեան դրամատունն է ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԿԱՅՍԵՐԱՆ ՊԱՆՔԱՆ

Թուրքիոյ եւ Արեւելքի Տնօրէնութիւն Կ. Պոլիս. Սուլթան Համամ, Բաստ Քաթրբճը Օղլու

Մասնաճիւղ՝ Ղալաթիա. Ինայէթ խան, գործակալ Միհրան Էֆ. Դաւիթեան։

Գործակալութիւնք Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքաց մէջ։

LE PHENIX AUTRICHIEN

ՖԷՆԻՔՍ ՕԹՐԻՇԻԷՆ

ԿԱՅՍ. ԹԱԳ. ԱՌԱՆՁՆԱՇՆՈՐՀԵԱԼ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Հիմնուած 1860ին Վիէննայի մէջ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ԵՒ ՊԱՀԵՍՏԻ ԳՈՒՄԱՐ

րդեհի ճիւղ 17,000,000 Քր. կեանքի ճիւղ 31,008,000 Քր. Ծովային ճիւղ 15,264,915 Քր.

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆՆ Է, Կ. ՊՈԼԻՍ ՔՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷ

Գրասենեակները, Կ. Պոլիս, Համբարձում խան, 52—56.

Լիազօր Ներկայացուցիչ Գ. ՖԷՐԱՏԵԱՆ

745

Ծանօթ.—Գաւառներու մէջ լուրջ եւ գործունեայ գործակալներ կ'ընդունուին։

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Ընդմէջ Հըլի Կ. Պոլսոյ եւ Օտեսայի

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ալպանօ	1069	Գոմօ	1497	Կօզօ	1011	Մալմօ	724	Րօզարիօ	186
Ալէքթ	3607	Գօնկօ	2906	Կրոտնօ	1695	Մարէնկօ	2273	Սարֆօ	1113
Անճէլօ	1541	Գորսօ	895	Հիրօ	775	Մարդէլլօ	3709	Ցիրիօ	1735
Արիոսգօ	2274	Տիտօ	4311	Հիտալկօ	1581	Միքատօ	3557	Սիլվիօ	1193
Պասանօ	1822	Տօմինօ	937	Հինտու	3720	Միլօ	1057	Սպէրօ	1200
Պորոտինօ	1264	Տուրօ	2383	Հօրատիօ	3600	Մօնդէպէլլօ	1735	Թասսօ	1328
Պրավօ	1076	Տրարօ	1713	Հումպէր	595	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1546
Պրինօ	841	Տինամօ	504	Իակօ	2354	Նէրօ	1083	Թօզիօ	3827
Պըֆֆալօ	4431	Էպրօ	2464	Իտալօ	5540	Օթիօ	4100	Թօլէտօ	1470
Գէյրօ	1671	Էլտօրատօ	1520	Ճիւնօ	1080	Օնթարիօ	4036	Թօրրիտօ	487
Գալիպօս	1337	Էրազօ	1841	Քլէօ	1053	Օրլանտօ	1535	Ուրպինօ	2429
Գամէօ	1244	Ֆիտօ	954	Քօլրինօ	2307	Թալէրմօ	1637	Վասքօ	1914
Գազօ	1094	Ֆինլանտ	1828	Քօմօ	1700	Պօլօ	510	Վօլօ	1289
Զիքակօ	2729	Ֆլամինկօ	849	Լէօ	1053	Րիալթօ	2229	Վոլթուրնօ	2396
Սիսէրօ	1831	Ֆրանչիսգօ	4582	Լէբանդօ	2272	Րինալտօ	1663	Խէտօ	1850
Գլիօ	2697	Կալիլէօ	3060	Լիվօրնօ	1643	Րօլլօ	1613	Զէրօ	1200
Գոլոքատօ	4235	Կէդանօ	1243	Լօրէնցօ	3191	Րօմէօ	1789		

Քօնկօ չոգենաւը, Նաւապետ Սմիթ, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասաւ է։

Դիմել առ գործակալը Ճ. ՀԻԼՃ ԷՆՐԻՔՕՑ

Թ. 23—24. Քէչէճեան Մէյէթ խան, Ղալաթիա. 277

COMP RUSSE

Navigation à Vapeur et de Commerce

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթուան երթեւեկութիւններ

Գշ. 17/30 Օտեսա ժամը 4ին յետ միջօրէի։

Դշ. 18/1 Իզմիր, Բիրէ. Աղեքսանդրիա, ժամը 10ին միջօրէէն առաջ ճաղորդակցելով Աղեքսանդրիաէն (Բորդ-Սայիտ, Եաֆա. Պէյրութ, Թարապուլուս-Շամ։

Եշ. 19/2 Սէվաստաբոլ ժամը 10ին միջօրէէն առաջ։

Ուր. 20/3 Օտեսաէ ժամը 10ին միջօրէն առաջ։

Շբ. 21/4 Տարտանէլ, Այնորոզ, Սելանիկ, Իզմիր, Քիոս, Թարապուլուս-Շամ, Պէյրութ, Եաֆա, Բորդ-Սայիտ, Աղեքսանդրիա ժամը 4ին յետ միջօրէի։

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՄԱՐՈՔԵԱՆ ԵՒ ՀԱՑԿԱԿԱՆ

Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

ՍՊԱՍՈՒԱԾ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Յուլիս 6ին Սփռ Ֆասի Ալժ. եղբրքի։

» 7ին Անգոլի. Մարսիլիա։

» 1[illegible]ին Ֆլանտր, Անվերսէն։

ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ

Յուլիս 7ին Սփռ Ֆասի, ուղ. Մարսիլիա։

» 7ին Անգոլի ուղ. Նովորոսիսք։

Ֆլանտր. Վառնա, Կալաց, Պրայիլ։

[illegible]

Ասպիսի [illegible] 245 Ֆր. [illegible]

75 Ֆր. [illegible]

[illegible]

516 [illegible] ԲՐԹՈՒԼ

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվրփուլի եւ Արեւելքի միջեւ բանող շոգ.

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Վիքդորիան	10500	Ճլավիա	3500
Առմէնեան	10500	Էճիբչիըն	3500
Քեպըրիան	10500	Արրժ.ըն	3000
Լանքասդրիան	9000	Ալճէրիան	3500
Ճիլատէլֆիա	9000	Արապիան	3500
Գոլոմպիան	8000	Աթէնիան	2500
Խորճիան	8000	Անտալուզիան	2500
Դոսդոնիան	8000	Ալգաչիըն	2500
Խիրճինիան	8000	Լէսպիան	2000
Ճալէրնիան	3700	Մինձօ	900
Վավօնիան	3700	Օբօրդօ	800
Ճլամինեան	3700	Լիսպօն	80
Նապիան	3500		

Ապրանքի ակրեպէն կը խնդրուի իրենց ապրանքն այլուր փոխադրելու կամ Ղալաթիոյ մաքսատունը հանելու համար իրենց հրահանգը գրել չոգենաւուն ժամանումէն 24 ժամ առաջ։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ ԷԴՎԱՐ ԼԱՖՕՆՏԷՆ

Ղալաթիա, քարափին վրայ մաքսատան հին տեղը

800

ԹԵՐԹՕՆ "ԱՐԵՒԵԼՔ,,Ի (82)

ՖՈՐԹԻՒՆԷ ԴԻ ՊՈՒԱԳՈՊԷ

ԿՏՐՈՒԱԾ ՁԵՌՔԸ

ԺՈՐԺԻ ՇԱՀԱՏԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Է

Մաքսիմ ակներեւօրէն կրնար յոխորտալ թէ առաջին անգամուն իսկ կրցած էր մտերմանալ այդ ազնուական կնոջ հետ, որ իր չքեղ ընդունելութեանց կը հրաւիրէր Բարիզի լաւագոյն դիրք ունեցող անձերը։

Դիւրահաղորդ ընկերութեան մէջ տարած յաղթանակները շատ քիչ նախանձելի կը թուէին իրեն, բաղդատմամբ այն սիրային յաջողութեան զոր ձեռք բերած էր, առանց հետապնդելու անոր։ Կարծրասիրտ կենցաղասէրը արդէն իսկ պատրաստ էր այրելու ինչ որ պաշտած էր երբեմն։ Դարձը կատարեալ էր. տիկին Ծալթայի հետ ունեցած երկու ժամուան տեսակցութիւն մը բաւ եղած էր այդ հրաշքը առաջ բերելու։

Մաքսիմ որ մէկէն ի մէկ մոռցած էր այնքան բաներ, ընչեց թէ Պուլոնեը անտառը գացած էր, Ալիսի վրայ հսկելու համար։

Պ. Տորժէրի պէրլինը տակաւին մէջտեղ չկար։ Այդ խոշոր կառքը արագ չէր ընթանար։

Մաքսիմ շատ լաւ գիտէր Պուլոնի անտառին տեղագրութիւնը։ Ենթադրեց որ Ժօզէֆ, կառապանի հագուստով ծպտուած այդ ծառան դէպի Տօֆինի դուռը ուղղած ըլլալու էր կառքը, կողմնակի ճամբով մը հասնելով էթուալի ուղին, որուն պիտի հետեւէր հանդարտօրէն, մինչեւ որ Պուլոյի ճամբուն հանդիպէր։

Շատ դիւրին էր կառքը դիմաւորել, Միւէթէն Նէօյեի տանող ճամբուն հետեւելով։

Մաքսիմ քալելէն վար իջած էր հոն՝ ուր ճամբան կը միջատէ Լոնշանի նրբուղին, էթուալի ուղին միջատելէ առաջ։

—Ժամը երեքին քառորդ կայ, ըսաւ Մաքսիմ, ժամացոյցը հանելով գրպանէն։ Բարնոէլ հիմա հասած ըլլալու է ժամադրավայրը։ Բիչ մը աճապարելով՝ ժամանակ պիտի ունենամ զգայուն փոքր ճառ մը խօսելու անոր, Ալիս դեռ չժամանած։

Ու սկսաւ վազել սրունգներուն բոլոր ուժովը։

Տասը վայրկեանէն հասաւ քառուղին, բայց շատ զարմացաւ, հոն չգտնելով իր մօրեղբօր քարտուղարը։

—Սակայն հոս է ժամադրավայրը, մրմնջեց Մաքսիմ, երկու ճամբաներու մէջտեղը հաստատուած նշանացիցերու արձանագրութիւնները կարդալով։ Բարնոէլին հետքն անգամ չկայ։ Անհաւատալի՛ բան։ Ալիս պիտի ստիպուի անմտօրէն հոս դառնալ այդ պարոնին համար։ Իրաւ որ բնաւ չեմ ցաւիր այդ մասին։ Ալիս պիտի նշմարէ թէ իր վրայ կը խնդայ ան, որով ա՛լ աւելի տրամադիր պիտի ըլլայ մտիկ ընելու այն քարոզը՝ զոր իր գլխուն պիտի կարդամ։ Գալով Բարնոէլի, ծանծաղամիտ մըն է անկասկած առաջին անգամ որ հանդիպիմ իրեն՝ երեսին պիտի տամ եղածը։ Աւասիկ բուն ժամադրավայրին մէջ կը գտնուիմ... բայց անոր հանդիպելիք չունիմ։ Կ'երեւայ թէ կռահած ըլլալով խոյս տուած է Բարիզէ. մտավի խորհած ըլլալու է թէ հրաժեշտի տեսարանէն պէտք չէր բան մը ակնկալել, եւ թէ այս երկրին օդը առողջարար չէր իրեն համար։ Առաւուան գոց կառքը անշուշտ հիւսիսային կայարան կ'առաջնորդէր զայն... այդքան չքեղ կառքով մը ճամբորդելու համար, Ռօպէր շատ հարուստ բարեկամներ պէտք է ունեցած ըլլար... բարեկամներ, այսինքն մեղսակիցներ։

Այս խորհրդածութիւնները ընդմիջուեցան մտրակի մը շաչիւնովը, որ պէրլէնին ժամանումը կը ծանուցանէր։

Ժօզէֆ ուշ մնացած ըլլալու վախէն՝ կը ջանար արագել իր հանդարտ ձիերուն վազքը։

Արդարեւ Մաքսիմ նշմարեց հասնող կառքը, եւ ինչպէս նախատեսած էր, էթուալի ուղիէն կու գար ան. վախնալով որ այդ պատահական կառապանը իր ներկայութիւնը իմաց չտայ օրիորդ Տորժէրի, թաւուտքին մէջ պահուըտեցաւ։

Տեղը ամայի ու անտառը լուռ էր։ Ձիւնը կը ծածկէր գետինը, ու ծառերը սառի կտորներ կը կրէին։

—Տխո՜ւր գիւղանկար ու տխո՜ւր ժամադրութիւն, կը մրմռար Մաքսիմ, ոտքով գետինը ծեծելով, տաքնալու համար։ Խե՜ղճ Ալիս, ինչ յուսախաբութիւն պիտի ունենայ, երբ իր սիրահարին տեղ զիս տեսնէ։ Աւելի գէշ, ինքն է սատր պատճառը։

Կառքը դանդաղօրէն հասաւ քառուղին։ Օրիորդ Տորժէր կառքին դռնակէն դուրս հանեց գլուխը, իսկ Մաքսիմ իր թաքստոցէն դուրս ելլելով՝ կառքին մօտեցաւ համարձակ քայլերով։

—Ես եմ, ըսաւ Մաքսիմ։ Բարեւ, տիկին Մարթինօ։ Բարեւ, Ալիս։ Կ'աղաչեմ, մի բարկանար եւ ըսելիքիս ականջ դիր։

Օրիորդ Տորժէր շատ տժգոյն էր, ու տիկին Մարթինօ անհարկած երեւոյթ մը ունէր, որ Մաքսիմի ծիծաղ պիտի պատճառէր ուրիշ առթիւ։ Ժօզէֆ ալ անհանգիստ կերպարանք մը ունէր։ Կը ջանար ծածկել դէմքը, վերարկուին օձիքին մէջ թաղելով վիզը։

—Անո՞ր կողմէ կու գաս, հարցուց Ալիս յուզուած ձայնով մը։ Միթէ տեսա՞ր զայն։

—Ո՛չ մէկուն կողմէ կու գամ, պատասխանեց Մաքսիմ, ջանալով լուրջ ու միա՛ գամայն սիրալիր երեւոյթ մը առնել։ Ես ալ քեզի պէս կը յուսայի հոս գտնել Պ. տը Բարնոէլը, եւ անոր հետ խօսիլ կ'ուզէի մանաւանդ։ Բայց մէջտեղ չկայ... ու երեւան ելլելիք ալ չունի։

—Դժբաղդութիւն մը եկած ըլլալու է անոր գլխուն, գոչեց մանկամարդ աղջիկը։

—Չեմ գիտեր, բայց հաւանաբար զօրաւոր պատճառներ ունեցած ըլլալու է, երեւան չելլելու համար։ Ինծի կը հարցնես թէ տեսա՞յ զայն։ Այո՛, տեսայ, բայց չխօսեցայ հետը։ Այս առտու զայն տեսայ շատ գեղեցիկ կառքի մը մէջ, որուն լծուած էին երկու սքանչելի ձիեր... ան ալ զիս տեսաւ։

—Կառքէն վար չիջա՞ւ, քովդ գալու համար։

—Զգուշացաւ այդ բանը ընելէ։ Շատ արտնեղեցաւ, ինծի հանդիպած ըլլալուն համար, որովհետեւ ամէն ջանք ի գործ դրաւ, ինքզինքը պարտկելու չքեղ կառքին խորը։ Կ'ապահովցնեմ թէ բնաւ վշտագին երեւոյթ չունէր, հակառակ քեզի յուսահատական նամակ մը ուղղած ըլլալուն։

—Ո՞ւր կ'երթար այդպէս, մրմնջեց օրիորդ Տօրժէր, ինքնիրեն խօսելով։

—Ո՞վ գիտէ։ Թերեւս կառախումբ նստելու։

—Անկարելի բան է։ Ինծի երդուած է որ Բարիզէն չպիտի մեկնի զիս չտեսած։

—Միտքը փոխած ըլլալու է, կամ լաւ եւս... կ'ուզե՞ս իմանալ իմ կարծիքս։ Արիութեամբ զօրացիր, մտիկ ընելու համար ինչ որ պիտի ըսեմ։ Ես այնպէս կը խորհիմ թէ այդ երիտասարդը չարժէր որ ինքզինքդ զոհես անոր համար։ Չեմ հաւատար թէ գործած է այն ոճիրը, որով կ'ամբաստանուի։ Բայց իր ընթացքը կը թոյլատրէ ամէնէն աննպաստ ենթադրութիւնները ընելու։ Ի՞նչ կարելի է խորհիլ մէկու մը վրայ որ Բարիզի մէջ կ'ապրի, երեւան ելլելու չհամարձակելով եւ որ կառք կը նստի, աւելի լաւ պարտկելու համար ինքզինքը՝ Ամէնքս ալ գիտենք թէ աղքատ էր ան, երբ հօրդ քովը մտաւ։

(Շարունակելի)